

Indre Namdal Kommunereform

Vurdering av alternativet med sammenslåing av kommunene Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong og Høylandet

01.06.2015

Innhold

1. innledning og bakgrunn	4
1.2 Oppbygging av rapporten	4
1.1 Om kommunereformen	4
1.1.1 Mål	6
1.1.2 Kommunens roller og kriterier for kommuneinndeling	6
1.2 Om prosessen i regionen	7
1.3 Organisering	7
1.4 Metode.....	8
2. om indre namdal	8
2.1 Areal i Indre Namdal	8
2.2 Demografi og samfunnsutvikling	9
2.3 Befolkningsutvikling og framskrivinger i folketall	9
3. Hverdagsregioner, bo og arbeidsmarkedsregioner.....	11
3.1 Avstander og kommunikasjoner	13
4. Arbeidsmarked, næringsstruktur og utdanningsnivå.....	14
4.1 Offentlig sektor	14
4.2 Privat sektor	14
4.3 Næringssammensetting	15
4.4 Utdanningsnivå	16
5. Samhandling og interkommunalt samarbeid.....	18
6. Økonomi og økonomiske konsekvenser	20
6.1 Regnskapstall	20
6.1.1 Driftsinntekter	20
6.1.2 Driftsresultat	20
6.1.3 Lånegjeld	22
6.1.4 Eiendomsskatt.....	22
6.2 Kraftinntekter.....	23
6.2.1 Konesjonsavgift	23
6.2.2 Konesjonskraft	23
6.3 Dagens inntektssystem	24
6.3.1 Småkommunetilskudd	24
6.3.2 Nord-Norge og Namdalstilskudd.....	24
6.3.3 Skatteinntekter	25
6.3.4 Inndelingstilskudd	25
6.2 Pensjonskostnader og premieavvik.....	26
6.3 Investeringsbehov i kommunen.....	26

6.4 Reformstøtte og engangsstøtte	27
6.5 Framtidig kommuneøkonomi.....	27
Innsparingspotensial	28
2.2.1 Administrasjonsutgifter.....	28
7. Politikk og demokrati	29
7.1 Politisk organisering i kommunene	29
7.2 Valgdeltakelse	29
7.2 Lokaldemokratiet	30
8. Tjenesteproduksjon	30
8.1 Nøkkeltall for tjenesteproduksjon	31
8.2 Sterke og svake sider ved kommunenes tjenesteproduksjon.....	32
8.2.1 Kvalitet i tjeneste, effektiv bruk av samfunnets ressurser og likeverdighet	32
8.2.2 Tilstrekkelig kapasitet, relevant kompetanse, effektiv tjenesteproduksjon, økonomisk soliditet, valgfrihet og statlig rammestyring	32
9. Myndighetsutøvelse.....	33
Samfunnsmessige hensyn	34
10. Vurderinger og anbefalinger	34
10.1 Tjenesteproduksjon.....	34
10.1.1 Delanbefaling tjenesteproduksjon	35
10.2 Myndighetsutøvelse.....	35
10.2.1 Delanbefaling myndighetsutøvelse.....	35
10.3 Samfunnsutvikling.....	35
10.3.1 Delanbefaling samfunnsutvikling	36
10.4 Demokrati	36
10.4.1 Delanbefaling demokrati.....	37
10.5 Økonomi.....	37
10.5.1 Delanbefaling økonomi	37
10. 6 Sluttanbefaling	38

1. INNLEDNING OG BAKGRUNN

Dette dokumentet er en utredning/analyse avalternativet med sammenslåing av kommunene Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong og Høylandet. En bestilling fra Indre Namdal Regionråd

1.2 Oppbygging av rapporten

Innledningsvis gis det en kort beskrivelse av kommunereformen, med en oversikt over målene i reformen og de kriterier som skal vurderes i forhold til målene. Utover dette vises det til mer om kommunereformen i «Kunnskapsinnhenting- Kommunereform Indre og Midtre Namdal»¹ dette er samme innledning som ble brukt også i «Kunnskapsinnhenting kommunereform», faktainnhenting i forbindelse med alternativet med 10 kommuner i Indre- og Midtre Namdal samt Osen kommune i Sør- Trøndelag. Videre i kapittel 1 beskrives den prosess Indre Namdal har lagt opp til i sitt arbeid med kommunereformen, organisering og metode.

Kapittel 2 tar for seg Indre Namdal, her beskrives kort arealet i regionen og det går videre inn på demografi og samfunnsutviklingen.

Kapittel 3 beskriver kort «hverdagsregioner» og «bo- og arbeidsmarkedsregioner». En forståelse av disse begrepene er sentrale i kommunereformprosessen.

Kapittel 4 gir et bilde av regionens arbeidsmarked, næringsstruktur og utdanningsnivå som et grunnlag for videre analyser i kapittel 10.

En oversikt over dagens interkommunalt samarbeid blir gitt i det neste kapittelet, nr 5.

Dagens inntektssystem blir beskrevet i kapittel 6, og gir et bilde av det vi har i dag og hva som kan forventes fremover.

Kapittel 7 tenger et bilde av kommunene med tanke på politikk og demokrati slik det ser ut pr. i dag.

Kapittel 8 og 9 tar utgangspunkt i kommunenes egne vurderinger av sin tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse.

I det siste kapitlet gjøres vurderinger og anbefalinger med utgangspunkt i kommunenes fire hovedoppgaver, tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse, samfunnsutvikling og som demokratisk arena.

1.1 Om kommunereformen

Her gis det en oversikt på kommunereformen slik den er blitt presentert fra regjeringa. Det vises til reformens mål slik de er lagt frem i Prop. 95 S (2013-2014), Kommuneproposisjonen. Dette er en beskrivelse med utgangspunkt i regjeringas syn, her vil det naturligvis være ulike meninger, men i innledningen her er det ikke tatt inn vurderinger omkring målene.

Regjeringen la den 14. mai 2014 frem kommuneproposisjonen 2015², denne inneholdt en meldingsdel om kommunereformen. Kommunal- og forvaltningskomiteen la frem sin innstilling den 12. juni, og denne ble behandlet av Stortinget den 18. juni.³ Et solid flertall ga sin støtte til kommunereformen.⁴ Målet med kommunereformen er å legge til rette for at flere kommuner skal kunne slå seg sammen til større og mer robuste kommuner. Dette skal gjøre kommunene rustet til å utvikle bærekraftige og gode lokalsamfunn, samtidig som de skal være klare til å takle morgendagens utfordringer i kommune- Norge. Det er slått fast at generalistkommuneprinsippet skal ligge fast, og det er varslet at kommunene vil få overført nye oppgaver fra staten. I forbindelse med kommunereformen satte regjeringen ned et eget ekspertutvalg i januar 2014⁵. Utvalget hadde som mandat å foreslå kriterier som har betydning for oppgaveløsningen i kommunene. Ekspertutvalget har levert to rapporter; «*Kriterier for en god kommunestruktur*» delrapport våren 2014, og

¹ Kunnskapsinnhenting kommunereform Indre Og Midtre Namdal (2015)

² KMD (2014a)

³ Stortinget: Innstilling 300 S (2013-2014)

⁴ <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=59873>

⁵ Dette ekspertutvalget har bestått av: Bernt Aslak Brantzæg, Lars Erik Borge, Halvor Holmli, Terje Hagen, Helene Ohm, Signy Vabo og Margrethe Hagerupsen

sluttrapport i desember 2014. Disse rapportene, sammen med «*Alternativer for regionalt folkevalgt nivå*»⁶ var stor grad være grunnlaget for Stortingsmelding nr 14, 2015-2015, «*Kommunereform-nye oppgaver til større kommuner*»⁷ som ble lagt frem 20.mars 2015. Meldingen gir en gjennomgang av hvilke oppgaver nye og større kommuner kan få ansvar for. Meldingen varsler også en gjennomgang av den statlige styringen av kommunene, og omtaler hvordan større kommuner og endringer i kommunestrukturen vil kunne påvirke det regionale folkevalgte nivået.

I meldingen legges frem forslag på overføring av oppgaver innenfor velferd, lokal utvikling og «andre oppgaver». Flere av de oppgaver som er lagt frem er skal utredes nærmere. Det er også forventet at det vil kunne komme andre oppgaver enn de som er lagt fram i meldingen.

Velferd:	Lokal utvikling:	Andre oppgaver:
Tannhelse (utredes nærmere)	Tilskudd frivilligsentraler	Vigselsrett for borgerlige vielser
Rehabilitering (utredes nærmere)	Forenkling av utmarksforvaltning	Notarialforretninger
Basishjelpemidler	Lokal nærings- og samfunnsutvikling (utredes nærmere)	Godkjenning svømmeanlegg
Forsøk DPS	Motorferdsel	Sivile politioppgaver (utredes nærmere)
Barnevern (utredes nærmere)	Større handlingsrom, plan- og byggesaker	
Familievern	Tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruk	
Boligtilskudd	Tilskudd beite, jordbruk, verdensarv	
Varig tilrettelagt arbeid	Konsesjonsbehandling småkraftverk	
Arbeids- og utdanningsreiser	Enkeltutslippstillatelser, forurensningslov	
Finansiering pasienttransport	Naturforvaltning	

I tillegg vurderes det i meldingen å legge videregående opplæring og kollektivoppgaver til store kommuner. Her er det forutsetninger på at kommunene må være over 100 000 innbyggere og det er de kommuner som kan få overført videregående opplæring som også kan kollektivoppgaver overført. En mulig overføring av fylkesveier til de største kommunene skal vurderes ved neste rullering av Nasjonal Transportplan.

I tillegg til nye oppgaver til kommunene er det også viktig å være kjent med den oppgaveporteføljen kommunene allerede har. I dag løses allerede mange av disse oppgavene med interkommunalt samarbeid. Her vises til kapittel 5 for en oversikt over interkommunalt samarbeid i Indre Namdal.

⁶ Amdam et.al (2014)

⁷ <https://www.regjeringen.no/nb/dokumenter/meld.-st.-14-2014-2015/id2401505/> Stortingsmelding nr 14, 2015-2015 er nå til behandling i kommunal og forvaltningskomiteen som legger frem sin innstilling den 2. juni og skal deretter behandles av Stortinget den 9. juni.

1.1.1 Mål

Kommunereformen skal ivareta mange og ulike hensyn. Viktige samfunnsmessige hensyn er at det skal være gode kommunale tjenester med god kvalitet til innbyggerne. Kvaliteten skal være den samme uansett hvor du bor i landet. Sentralt i kommunenes myndighetsutøvelse er rettssikkerheten, den skal også være den samme uansett hvilken kommune man bor i. Regjeringen er opptatt av at kommunene skal kunne møte de utfordringer som venter. Det er utfordringer til knyttet til demografi, velferd og kompetanse og evne til å utvikle gode lokalsamfunn.

Regjeringen har satt fire mål for reformen. Disse er:

Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
Bærekraftige og økonomiske robuste kommuner
Styrket lokaldemokrati

For en nærmere beskrivelse av disse vises til «Kunnskapsinnhenting, kommunereform Indre og Midtre Namdal»

1.1.2 Kommunens roller og kriterier for kommuneinndeling

I nær sammenheng med de mål som er satt for reformen kommer kommunenes fire roller, som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og kommunene som en demokratisk arena. Med utgangspunkt i disse har ekspertutvalget foreslått et sett med kriterier knyttet til hver av disse fire rollene.

Tabellen under viser sammenhengen mellom disse rollene og de kriterier som kan knyttes til disse. I siste del av denne utredningen er det gjort vurderinger av disse kriteriene. Utgangspunktet er kriterievurderinger som hver enkelt kommune har gjort.

Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
TJENESTEYTING	
Kvalitet i tjeneste	Tilstrekkelig kapasitet
Effektiv bruk av samfunnets resurser	Relevant kompetanse
Likeverdighet	Effektiv tjenesteproduksjon
	Økonomisk soliditet
	Valgfrihet
	Statlig rammestyring
MYNDIGHETSUTØVELSE	
Rettssikkerhet	Tilstrekkelig kapasitet
	Relevant kompetanse
	Tilstrekkelig distanse
SAMFUNNSUTVIKLING	
Helhetlig ivaretagelse av areal- og transportinteresser tilpasset klima og miljøhensyn	Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
Tilrettelegging for positiv utvikling i lokalsamfunnet- og storsamfunnet	Tilstrekkelig kapasitet
	Relevant kompetanse
DEMOKRATISK ARENA	
Betydningsfulle oppgaver og rammestyring	Høy politisk deltagelse
Lokal politisk styring	Lokal politisk styring
Levende lokalt folkestyre	Lokal identitet
Aktivt lokal politisk arena	Bred oppgaveportefølje
	Statlig rammestyring

1.2 Om prosessen i regionen

Indre Namdal Regionråd kom tidlig i gang med arbeidet med kommunereformen. I juni 2014 fattet regionrådet vedtak om å få utarbeidet en felles prosessplan for reformarbeidet. Målet med en felles prosessplan for kommunene i Indre Namdal var at kommunene skulle holde samme tempo i prosessen slik at vedtak om eventuell sammenslåing skal kunne fattes.

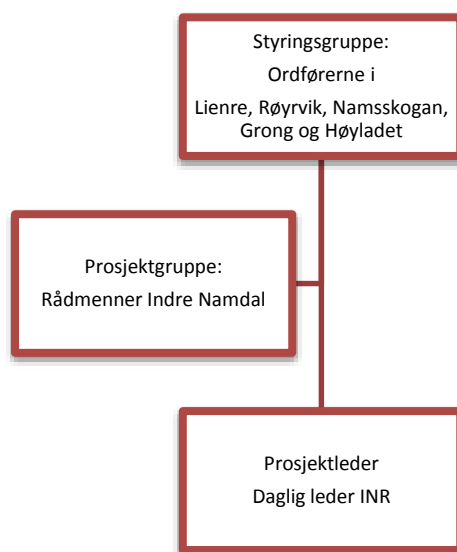
Prosessplanen ble behandlet i Indre Namdal regionråd august 2014 og sendt ut til behandling i kommunene. Regionrådet behandlet igjen planen i sitt møte i november i sak 42/2014 og vedtok følgende:

1. *Indre Namdal regionråd registrere at et flertall av de kommunale vedtakene i forhold til prosessplan for kommunereform ønsker en prosessplan med vedtak i 2015. De regionale utredninger/analyser i regi av regionråd tar høyde for dette og regionrådet skal ha disse klar innen 1. juni 2015*
2. *Prosessplan for kommunereformen stadfestes videre med følgende endringer:
Organisasjon s. 16: Regionrådet som styringsgruppe. Rådmannsforum som prosjektgruppe.
Felles formannskapsmøte i desember utsettes til 4. februar*
3. *AU tar initiativ ovenfor Midtre Namdal og Overhalla kommune for å raskt få avklare om foreslåtte utredninger er aktuelle for dem.*
4. *AU tar også initiativ, ev. sammen med Midtre, å utforme mandat for utredningen. Denne skal godkjennes av regionrådet. (kan gjøres ved e-post behandling).*
5. *Daglig leder starter som prosjektleder, med innhenting av fakta og kunnskapsgrunnlag. I en slutfase/vurderingsfase skal regionrådet vurdere andre løsninger av hvem som skal slutføre utredningen.*

Proessen med kunnskapsinnhenting i Indre og Midtre er godt kjent og beskrives ikke nærmere her. Alle kommunene i Indre Namdal har gjort vedtak på å legge bort «stor alternativet» nå. Arbeidet med utredning Indre Namdal + Overhalla har ikke blitt gjennomført da formannskapet i Overhalla i sak 35/15 gjorde vedtak om at deres «øst alternativ» avgrenses til å gjelde Grong og Høylandet.

1.3 Organisering

Arbeidet med kommunereformen i Indre Namdal vært organisert etter følgende modell:

Prosjektgruppen har i samarbeid med prosjektleder utarbeidet denne utredningen som legges frem for styringsgruppa for godkjenning før behandling i kommunene.

1.4 Metode

Innhenting av faktakunnskap i kapittel 2-7 er gjort ved hjelp av litteraturstudier, statistikkinnhenting og statistikkbearbeiding. Dataene er blitt bearbeidet og kvalitetssikret av prosjektgruppen.

Kapittel 8 og 9 er oppsummeringer av kommunenes egne kriterievurderinger. Disse vurderingene er blitt gjort på etatsledernivå i kommunene.

Vurderinger og anbefalinger i kapittel 10 er utført ved hjelp av gode prosesser i prosjektgruppen.

2. OM INDRE NAMDAL

2.1 Areal i Indre Namdal

Tabellen under viser totalarealet i kommunene, jordbruksareal, produktivt skogareal og vernet areal. Alle mål er oppgitt i km².

Kommune	Areal, totalt	Jordbruksareal	Produktivt skogareal	Vernet areal
Lierne	2962	14	715	993
Røyrvik	1585	4	166	460
Namsskogan	1417	7	331	66
Grong	1136	20	473	127
Høylandet	754	19	219	30
Totalt	7851	64	1904	1676

2.2 Demografi og samfunnsutvikling

Kommunereformen baserer seg bl.a. på anbefalinger fra det s.k. ekspertutvalget. De sier bl.a. at: «Kommunene bør ha minst 15 000 – 20 000 innbyggere for å sikre en god oppgaveløsning.» Regjeringen mener det ikke er naturlig å stille et absolutt krav til innbyggertall⁸.

Departementet legger til grunn at avstandsulempen kan gjelde flere steder enn i Finnmark. Kommunereformen må ta hensyn til Norges mangfoldige geografi. De kommunene som anser dette som en særlig stor utfordring, må vurdere dette særskilt i de lokale prosessene. Departementet vil utrede en generell hjemmel i kommuneloven som gir anledning for å pålegge interkommunalt samarbeid for å få større fagmiljø i de tilfeller kommunene på grunn av avstander vurderer at det ikke kan slå seg sammen,

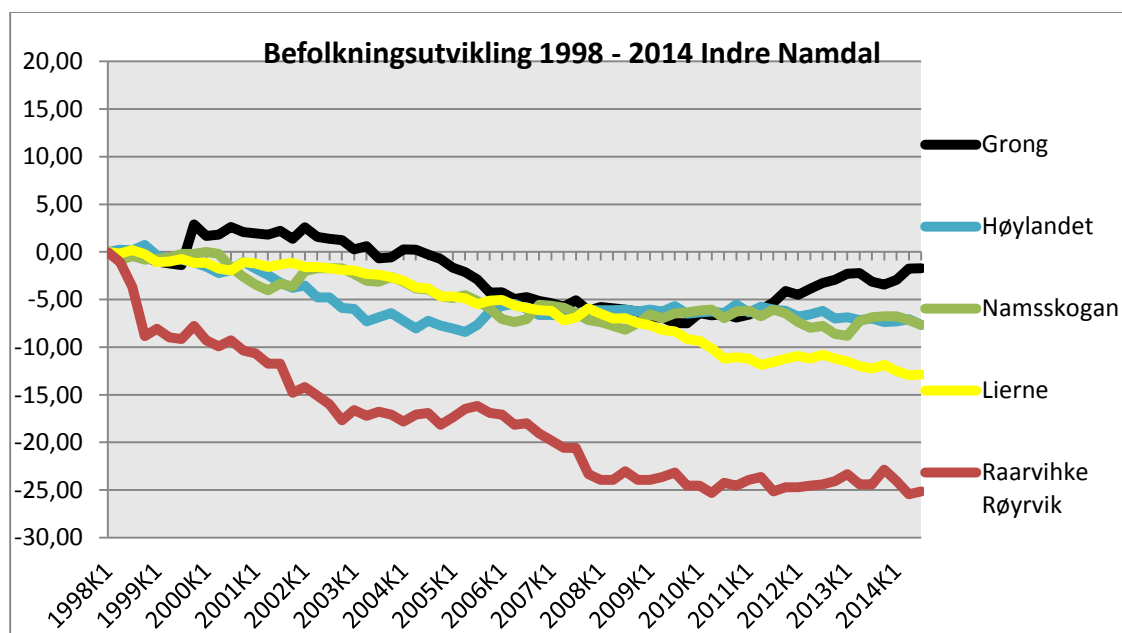
Beskrivelse av demografi er viktig for å forstå regionen og regionens utfordringer. Denne delen vil beskrive dette.⁹

Indre Namdal utgjør til sammen ca 7500 km² landareal. Samlet folketall pr 31.12.2014 var 6502¹⁰. Dette gir en befolkningstetthet for hele regionen på 1,15 innbyggere pr km². Røyrvik er mest spredtbyggd med 0,37 innbyggere pr km².

Etter SSB sin definisjon av tettsted (300 innbyggere) har Indre Namdal kun to stk. Grong med 1333 og Høylandet med 331.

2.3 Befolkningsutvikling og framskrivninger i folketall

Tabellen under viser befolkningsutvikling i Indre Namdal i perioden 1998 - 2014

Ingen av kommunene i Indre Namdal har hatt befolkningsvekst i perioden. Minst nedgang har Grong hatt med 3 %. Grong har dermed ikke fanget opp flyttestrømmen fra sine nabokommuner. Størst nedgang har Røyrvik hatt med 24 %. Den største nedgangen kommer tidlig i perioden knyttet til nedlegging av Joma Gruver. Røyrvik har tilnærmet tilsvarende befolkning i dag som de hadde før gruvedriften. Namsskogan og Høylandet har hatt noenlunde stabil befolkning de siste 10 årene. Totalt har Indre Namdal i denne perioden hatt en

⁸ Stortingsproposisjon 95 S (2015)

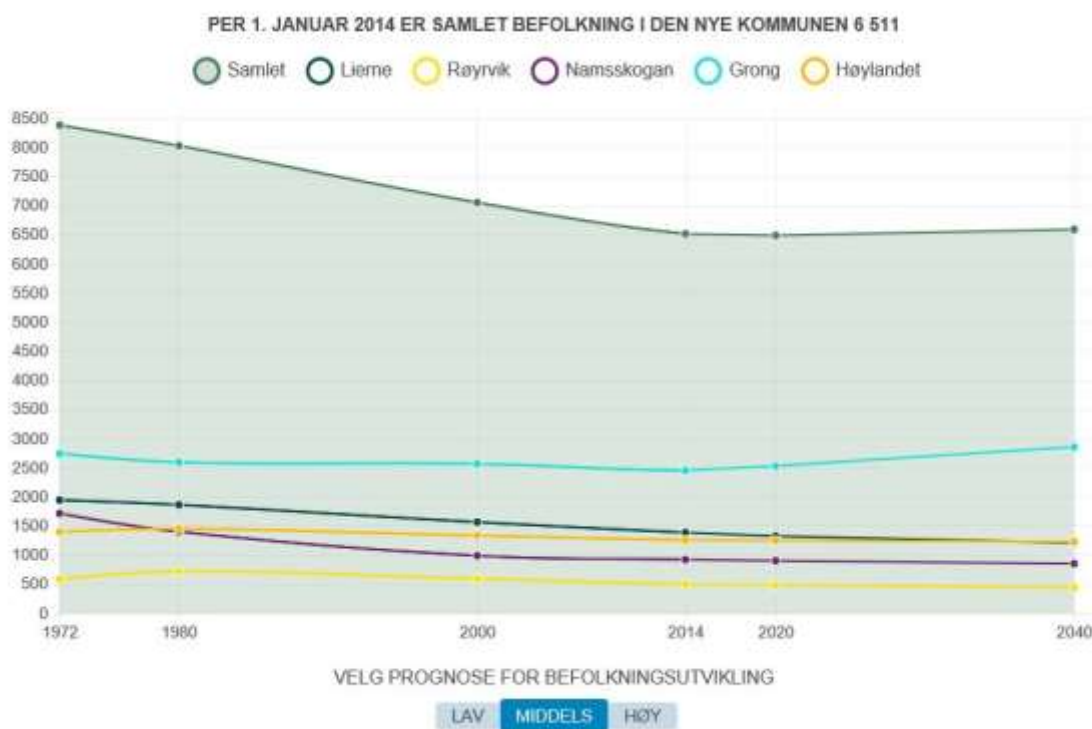
⁹ Data fra SSB og bearbeidet med egne beregninger

¹⁰ SSB: Tabell: 01222: Folkemengde og kvartalsvise endringer (K)

befolkningsnedgang på 8,3 %. I samme perioden har befolkningen i Norge økt med 16,6%, i Nord-Trøndelag med 6,8 %¹¹

Figuren under viser både utviklingen fra 1970 og framskriving av befolkningen i IN basert på middelalternativet fram til 2040 basert på prognoser utarbeidet av SSB¹², tabellene er hentet ut fra verktøyet nykommune.no. Detaljerte tall med aldersinndeling av befolkningen pr kommune ligger i vedlegg 2.

I IN ser det ut til at folketallet stabiliseres, en svak økning med 75 innbyggere. Her er det imidlertid store forskjeller på kommunene, hvor Grong er den eneste kommunen med som har økning, de andre går ned.

2014	
Samlet:	6511
Grong:	2449
Liere:	1385
Høylandet:	1257
Namsskogan:	922
Røyrvik:	498

2020	
Samlet:	6484
Grong:	2529
Liere:	1324
Høylandet:	1248
Namsskogan:	901
Røyrvik:	482

2040	
Samlet:	6586
Grong:	2854
Høylandet:	1230
Liere:	1209
Namsskogan:	852
Røyrvik:	441

Denne prognosen viser at IN samlede befolkningsvekst blir 1,2%. Grong er som sagt over den eneste kommunen med økning, hvor prognosen tilsier en vekst 16,5 %. Til sammenligning vil Midtre Namdal i samme periode ha en befolkningsvekst på 11%. Tallene for Nord-Trøndelag viser økning på 18,4%, mens prognosen for Norge er 23,8%.¹³

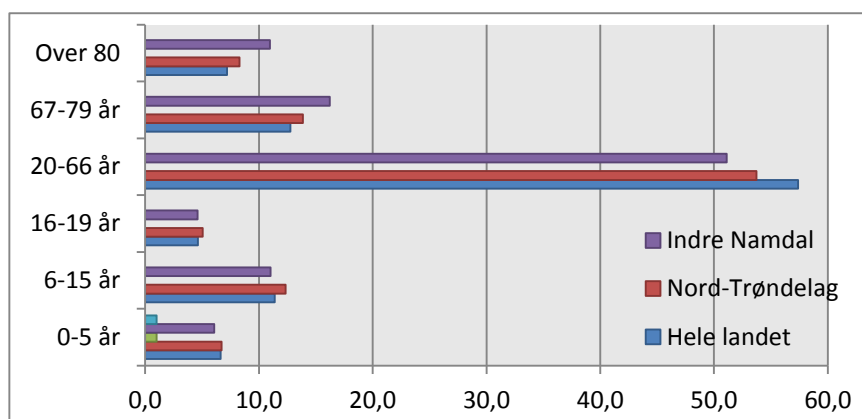
Demografi er sannsynlig den største utfordringen for IN, selv med positive prognoser for Grong. Prognosene for befolkningsutviklingen viser at IN som region ikke klarer å ta del i veksten som Nord-Trøndelag og landet for øvrig vil få.

¹¹ Kunnskapsinnhenting kommunereform (2015)

¹² SSB har ulike alternativer for framskriving av folketall. Her brukes MMMM som betyr middels fruktbarhet, middels levealder, middels innlands flytting og middels innvandring.

¹³ Kunnskapsinnhenting kommunereform (2015)

I tillegg forverrer aldersfordelingen seg med færre i yrkesaktiv alder og sterk økning i antallet eldre over 80. Økningen i gruppen eldre over 80 øker mindre i vår region enn i landet for øvrig, men den relative fordelingen mellom aldergruppene viser at andelen over 80 blir større i vår region enn i landet for øvrig. Det vises til figurene til høyre som viser aldersfordelingen i 2040, utviklingen av andelen av befolkningen som er i gruppen over 80 pr kommune og utviklingen av andelen i befolkningen som er i aldergruppen 20 – 66 pr kommune.

Oppgaven med å snu en negativ befolkningsutvikling i regionen som helhet vil bli en av de viktigste oppgavene i årene framover uavhengig av hvilken kommunestruktur vi vil komme til å få. I tillegg til antallet innbyggere er også forholdet mellom aldergruppene av interesse. I kunnskapsinnhenting for Indre og Midtre Namdal ble det vist en tabell som viste utviklingen i aldersbæreevnen for kommunene i Nord-Trøndelag¹⁴. Aldersbæreevnen forholdet mellom yrkesaktive og den eldre delen av befolkningen. Aldersbæreevnen i denne tabellen er antallet i yrkesaktiv alder 16-66 år opp mot antallet innbyggere som er over 67 år. Utfordringene med aldersbæreevne gjelder ikke bare i vår region men også landet for øvrig.

3. HVERDAGSREGIONER, BO OG ARBEIDSMARKEDSREGIONER

Kommunereformen baserer seg bl.a. på ekspertutvalgets anbefalinger for god kommunestruktur. De sier i sin anbefaling at: «*Kommunestrukturen bør i større grad nærme seg funksjonelle samfunnsutviklingsområder.*» Kommunalministeren Jan Tore Sanner har kalt dette «*hverdagsregioner*» som må forstås som en naturlig bo-, arbeids- og serviceregion. NIBR gjorde i 2002 og 2012¹⁵ på oppdrag fra KRD (nåværende KMD) en analyse av senterstruktur, sentralitet og *bo- og arbeidsmarkedsregioner* (BA) i Norge. Det brukes som vi ser ulike benevelser og begrep som i realiteten har samme betydning. I «Kunnskapsinnhenting kommunereform, Indre og Midtre Namdal» gis en utførlig redegjørelse av begrepene, det går dermed ikke grundigere inn på disse her.

Det som blir viktig å ha med videre i de vurderinger som skal gjøres er forståelsen av hva en slik «hverdagsregion» eller «bo- og arbeidsmarkedsregion» er. Kort kan vi si at dette er geografiske områder med begrensede interne reiseavstander, der avgrensningen er knyttet til forholdet mellom bosted, arbeidssted og det sted hvor man får utført de tjenester og den servicen man har behov for i hverdagen.

Et tett integrert arbeidsmarked der innbyggere og næringsliv i det daglige opererer på tvers av kommunegrenser, bør etter manges mening, utgjøre en kommune. Bedre kommunikasjoner, økt mobilitet, endring i handlemønster og økt spesialisering generelt i samfunnet, gjør at hverdagsregioner er noe annet i dag enn på 60-tallet.

Pendling er et parameter som kan bidra til å beskrive en hverdagsregion. Indre Namdal har totalt 2997 arbeidsplasser. Tabellen på neste side viser arbeidsmarked i Indre med tanke på antall sysselsatte, inn – og utpendling. Tabellen er en omarbeidet versjon av side 20 i «Kunnskapsinnhenting kommunereform, Indre og Midtre Namdal», ved at det nå kun tall fra kommunene i Indre Namdal. Grong er den eneste av kommunene som har flere innpendlere enn utpendlere og dermed et lite arbeidsplassoverskudd. Høylandet er den kommunen som har størst andel utpendling hvor 31,5 % av de sysselsatte pendler ut av kommunen på arbeid. Det fremkommer ikke i den omarbeidede tabellen at Høylandet har stor utpendling til både Overhalla og Namsos. Her vises til tabeller i «Kunnskapsinnhenting kommunereform Indre og Midtre Namdal» innpendling og utpendling på side 20.

¹⁴ Kunnskapsinnhenting kommunereform (2015)

¹⁵ Gundersen og Juvkam (2013)

	Befolkning		Arbeidsplasser					Innpendlere		Sysselsatte			Utpendlere		
	Befolkning totalt	Andel IN	Antall Syssel- satte	Andel av folke- tall	Andel IN	Arbeids- plass- dekning i %	Arbeids- plass- over- skudd	Antall	Andel av antall arbeids- plasser	Antall	Andel av folke- tall	Andel IN	Antall	Andel av folke- tall	Andel av antallet arbeids- takere
Nord-Trøndelag	135 385		62 941	46,5		94	-4 344	16 014	25,4	67 285	49,7		20 358	15,0	30,3
IN	6 515	100	2 997	46,0	100	91	-307	554	18,5	3 304	50,7	100	861	13,2	26,1
Lierne	1 379	21,2	644	46,7	21,5	86	-107	39	6,1	751	54,5	22,7	146	10,6	19,4
Røyrvik	491	7,5	211	43,0	7,0	81	-48	29	13,7	259	52,7	7,8	77	15,7	29,7
Namsskogan	913	13,7	401	43,9	13,4	91	-40	61	15,2	441	48,3	13,4	101	11,1	22,9
Grong	2 480	38,0	1 197	48,3	40,0	101	14	340	28,4	1 183	47,7	35,8	326	13,1	27,6
Høylandet	1 252	19,2	544	43,5	18,0	81	-126	85	15,6	670	53,5	20,3	211	16,9	31,5

3.1 Avstander og kommunikasjoner

Tabellen under viser avstander i km mellom kommunesentrene i kommunene i Indre Namdal

Avstandstabell	Grong	Høylandet	Lierne	Namsskogan	Raarvihke Røyrvik
Grong		23	79	70	103
Høylandet	23		102	77	110
Lierne	79	102		85	69
Namsskogan	70	77	85		32
Raarvihke Røyrvik	103	110	69	32	

I sin første delrapport la ekspertutvalget til grunn at mange av de kommunale tjenestene må leveres der folk bor. De brukte Christiansensutvalget sine anbefalinger fra 1992 som grunnlag og viser til en norm på 60 minutter som akseptabel tilgjengelighet for å oppsøke kommunale tjenester.¹⁶

Kartet under illustrere avstand til nærmeste kommunesenter for kommunene i Indre Namdal.

Kilde: Norut NIBR Finnmark

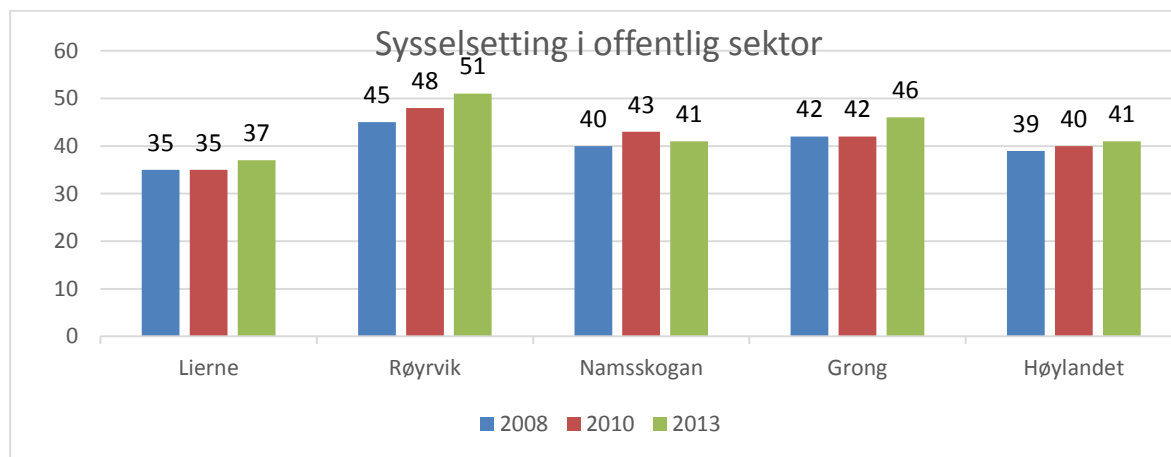
Fakta som gis i kapittel 3, Hverdagsregioner og kapittel 4, Bo og arbeidsregioner tas med videre inn i de vurderinger som skal gjøres i kapittel 10.

¹⁶ Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2014b)

4. ARBEIDSMARKED, NÆRINGSSTRUKTUR OG UTDANNINGSNIVÅ

4.1 Offentlig sektor

Indre Namdal er en region som i stor grad er preget av offentlig tjenesteyting. Grafen under viser utviklingen i andelen offentlige sysselsatte i årene 2008, 2010 og 2013. Sysselsettinga er angitt i % av total sysselsetting.

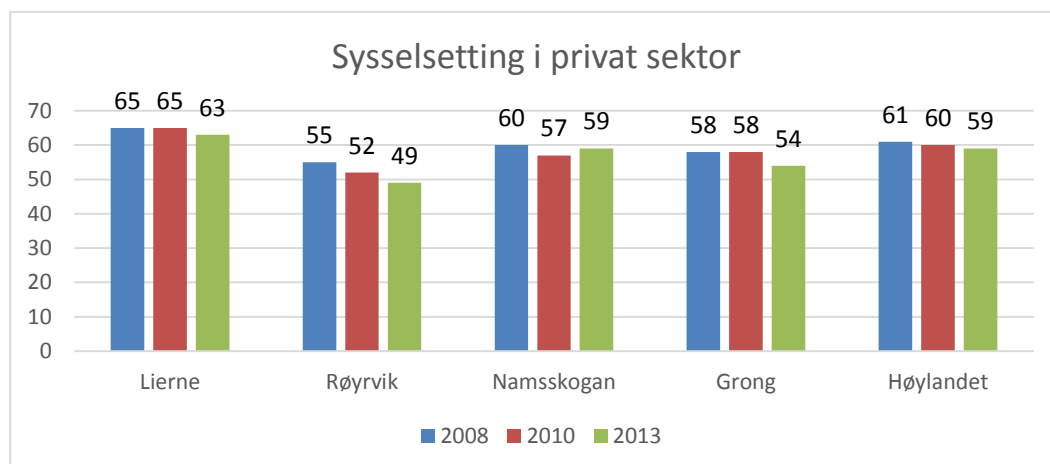
Røyrvik er den kommunen som har størst andel av sysselsettinga i offentlig sektor med 51 % i 2013. I Røyrvik er offentlig sysselsetting i stor grad kommunalt virksomhet. Grong har også forholdsvis høy andel av offentlig sysselsetting med 46 % i 2013, i dette ligger også Grong videregående skole. Lierne har den laveste andelen med 37 %.

I «Kunnskapsinnhenting kommunereform Indre og Midtre Namdal» kan man på side 25 og side 26 også se antall årsverk i hver enkelt kommune samt en tabell som viser antall årsverk pr 1000 innbygger.

I tabellen som er vist her og i de andre fra kunnskapsinnhentingene ser vi at den offentlige sysselsetting er viktig for kommunene i Indre Namdal. Dette er noe man må ta med videre i vurderingene i forhold til eventuell sammenslåing.

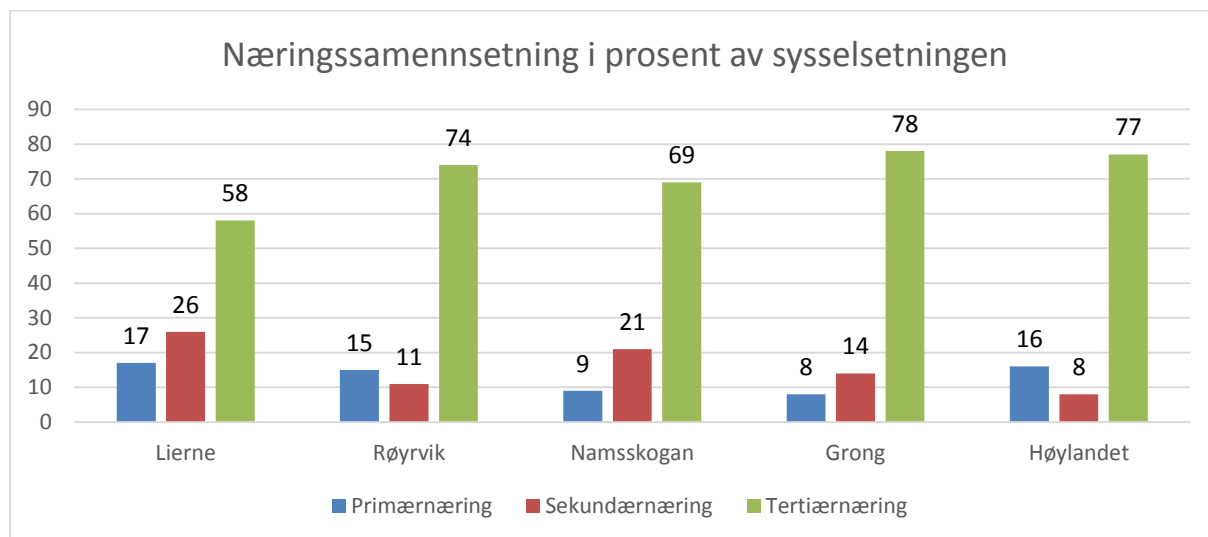
4.2 Privat sektor

Grafen under viser sysselsettingen i privat sektor. Privat sektor er privat sektor og offentlige foretak. Sysselsettingen er angitt i % av total sysselsetting.

Syssettinga i privat sektor blir motsatt i forhold til den offentlige, hvor Røyrvik er den kommunen med lavest privat syssetting og Lierne med høyest. En fullstendig oversikt over hvordan syssettingene er fordelt på ulike næringer gis i grafen under.

4.3 Nærings sammensetting

- Primærnærings: virksomheter innenfor jordbruk, skogbruk, fiske, pelsdyr eller reindrift.
- Sekundærnærings: Bearbeiding og foredling av råvarer. Næringsgruppen omfatter bergverk, vareproduserende industri, vann- og kraftforsyning, bygg og anlegg.
- Tertiærnærings: Distribusjon av varer og tjenester

Næringsstrukturen i kommunene i Indre Namdal er noe lik, ved at det er tertiærnæringsene er størst i alle kommunene. Utover dette er det en del variasjoner. Primærnæringsene er betydelig større i Lierne, Røyrvik og Høylandet i forhold til Grong og Namsskogan. Primærnæringsene sin andel er kanskje noe overraskende lav, men her er det kun den direkte virksomheten, ringvirkningene fordeles i sekundær- og tertiærnærings (transport m.m.).

I verktøyet nykommune.no kan man hente ut en sårbarhetsindikator for kommunene. Denne indeksen sier noe om hvor sårbart næringslivet i kommunen er. Dette er målt ved tre indikatorer; hjørnesteinsfaktor, bransjespesialisering og arbeidsmarkedsintegrasjon. Høy verdi tilsvarer større sårbarhet.

For Indre Namdal får man disse tallene: (Basert på 2011-tall)

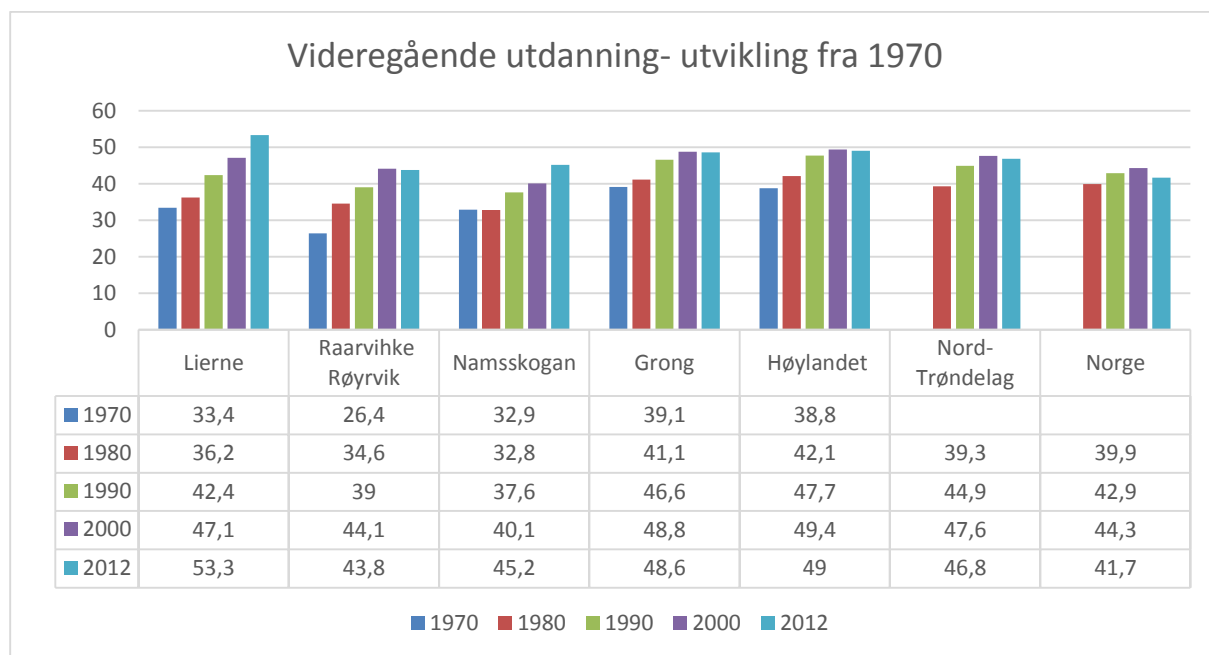
Denne sårbarhetsindikatoren er interessant med tanke på oversikten på forrige side, næringssammensetting. De tre kommunene med høyest andel primærnæring har høyest sårbarhet.

Røyrvik er den kommunen med klart høyst sårbarhet i næringslivet. For Lierne sin del slår også Lierne bakeri ut som en «hjørnesteinsfaktor». Hvor sårbart dette er har Lierne kommune erfart ved at bedrift blir lagt ned fra 1. juli 2015. Når man i tillegg har lav arbeidsmarkedsintegrasjon, slik vist på side 13, blir næringslivet sårbart. For Høylandet sin del må man anta at det er «bransjespesialiseringa» innen primærnæringa som i størst grad påvirker sårbarhetsindikatoren, da arbeidsmarkedsintegrasjon for Høylandet sin del er høyest av alle kommunene i Indre Namdal.

Grong og Namsskogan har lavest sårbarhet. For Grong sin del kan dette forklares med stor arbeidsmarkedsintegrasjon samt liten andel av sysselsettinga i primærnæring. For Namsskogan kan det være litt vanskeligere å se hva som kan forklare lav sårbarhet, andelen i primærnæringa er lav, men i forhold til arbeidsmarkedsintegrasjon skiller ikke Namsskogan seg fra de andre med høy sårbarhet.

4.4 Utdanningsnivå

Figuren under viser hvor stor andel av befolkningen i alderen 16 år og oppover med videregående utdanning som høyeste oppnådde utdanning. Figurene viser hver enkelt kommune i Indre Namdal, Nord- Trøndelag og totalt i Norge. Her er nivået «Påbygging til videregående utdanning» inkludert, dette omfatter utdanninger som bygger på videregående skole, men som ikke er godkjent som høyere utdanning.¹⁷ Tall for 1970 for Nord-Trøndelag og Norge er ikke tilgjengelig på SSB.

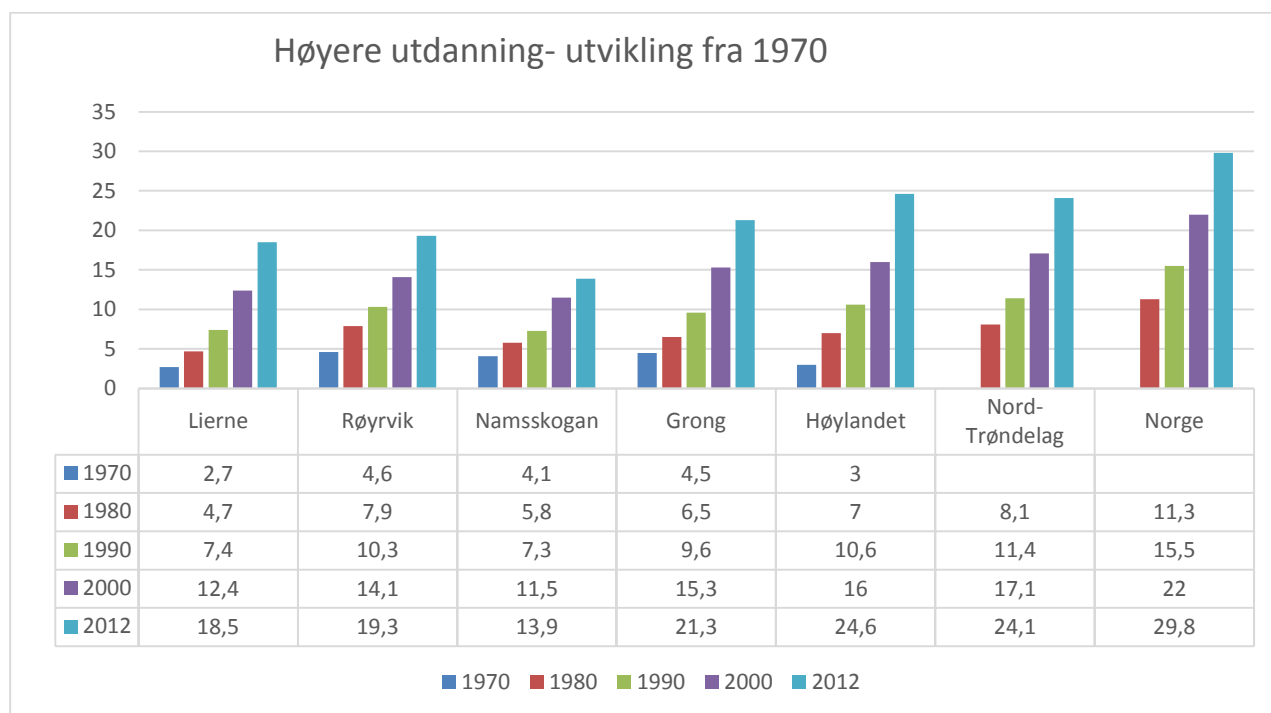

Tendensen fra 1970 har vært en økning i prosent av befolkningen med videregående utdanning. I 2012 ser vi at dette går ned både på landsbasis og i Nord- Trøndelag. Røyrvik, Grong og Høylandet har omtrent samme andel i 2012 som i 2000. Namsskogan og Lierne sin andel med videregående utdanning har økt også i denne perioden. Går vi videre til neste figur, som viser høyere utdanning, ser vi at de samme kommunene har en relativt større økning enn de kommunene som fortsatt øker andelen med videregående utdanning.

Figuren på neste side viser andelen av befolkningen fra 16 år og oppover med høyere utdanning på kommunenivå, i Nord- Trøndelag og totalt i Norge. Her er både høyere utdanning kort (utdanning t.o.m. 4 år)

¹⁷ SSB- Tabell: 09429: Personer 16 år og over, etter kjønn og utdanningsnivå. Absolutte tall og prosent (K)-

og høyere utdanning lang (utdanninger på mer enn 4 år, samt forskerutdanning) med. Tall for 1970 for Nord-Trøndelag og Norge er ikke tilgjengelig på SSB.

Tendensen er at en stadig større del av befolkningen tar høyere utdanning, men alle kommunene i Indre Namdal ligger under landsgjennomsnittet og kun Høylandet er på samme nivå som snittet for Nord-Trøndelag. Hva dette har å si for utviklingen av regionen som en helhet, og for en eventuell ny sammenslått kommune, må tas med inn i vurderingene som gjøres til slutt. Det hevdes i dag at verdiskaping er størst i de områder hvor man finner en størst andel av høyere utdanning. Etablerere har et høyere utdanningsnivå enn gjennomsnittet i befolkningen.¹⁸ Summerer man tallene med videregående utdanning og høyere utdanning får man den prosent av befolkningen som da ikke har tatt noen utdanning etter grunnskolen.

Dette utgjør følgende tall for kommunene i Indre Namdal for 2012:

Lierne: 29,2 %
 Røyrvik: 35,6 %
 Namsskogan: 41,4 %
 Grong: 30,9 %
 Høylandet: 26,8%

Dette blir et sentralt element å ha med i diskusjonene videre, tanke på samfunnsutviklingen. Dette tallet har gått stadig nedover i perioden. Det er sannsynlig at stordelen av de som ikke har annet enn grunnskole befinner seg i de eldste aldersgruppene og at andelen vil fortsette å synke. Det har ikke lyktes å finne statistikk på kommunenivå som viser alderen på de som ikke har utdanning utover grunnskolen.

HINT sin Campus på Namsos med sykepleieutdanning er viktig, dette har ført til at kommunene i Indre Namdal i stor grad har den kompetanse de har behov for innen pleie og omsorg. Mange har benyttet de desentraliserte utdanningstilbudene, og har dermed tatt høyere utdanning uten at det har vært nødvendig å flytte.

¹⁸ Spilling (2006)

5. SAMHANDLING OG INTERKOMMUNALT SAMARBEID

Kommunene i Indre Namdal har lang erfaring med interkommunalt samarbeid. Indre Namdal regionråd ble opprettet i 1987 og siden den gang har samarbeid på mange tjenesteområder utviklet seg. I tillegg til de som står oppført i tabellen under er det et utstrakt nettverkssamarbeid innenfor de fleste fagområdene.

MNS= Midtre Namdal Samkommune. Tabellen er en omarbeidet versjon av sammenstillingen av interkommunalt samarbeid i «*Kunnskapsinnhenting – kommunereform, Indre og Midtre Namdal*» side 34.

	Tjeneste	Type samarbeid	Ansvarlig leverandør	Røyrvik	Namsskogan	Lierne	Grong	Høylandet	Andre involverte, kommentarer
1.	Indre Namdal regionråd	Regionråds-samarbeid etter Kom.l. §27		X	X	X	X	X	Forvalter bl.a. felles næringsfond
2.	PPT Indre Namdal	Vertskommunesamarbeid, Kom.l. kap 5A	Grong	X	X	X	X	X	Snåsa er med
3.	Indre Namdal barnevern	Vertskommune	Grong	X	X	X	X	X	
4.	Legevakt	Vertskommune	Grong	X	X	X	X	X	Legevakt kveld. Snåsa er med.
5.	Lønn	Vertskommune	Namsskogan	X	X	X	X		
6.	Tekniske tjenester	Vertskommune	Grong	X	X	X	X	X	Ulike avtaler med den enkelte kommune
7.	IKT Indre Namdal IKS	IKS		X	X	X	X	X	
8.	MNS skatteoppkreveren	Samkommune	MNS	V		V		V	V=Vertskommune-avtale
9.	MNS lønn og regnskap	Samkommune	MNS					V	Lønn, regnskap og innfordring
10.	Arkiv Trøndelag IKS	IKS		X	X	X	X	X	Sammen med andre kommuner i Trøndelag og fylkeskommunene
11.	KomRev Trøndelag IKS	IKS		X	X	X	X	X	Sammen med 15 andre kommuner.
12.	KomSek Trøndelag IKS	IKS		X	X	X	X	X	Sammen med 15 andre kommuner.
13.	Krisesenteret i NT			X	X	X	X	X	Sammen med 12 andre kommuner.
14.	Senter mot incest og seksuelle overgrep			X	X	X	X	X	Sammen med 14 andre kommuner. Osen har avtale med senter i Trondheim.
15.	Nord-Trøndelag 110-sentral			X	X	X	X	X	Sammen med 13 andre kommuner. 110-sentr.er mottaks-sentral for trygghets-alarmer for IN/MN
16.	Skogbrann-avtale i NT			X	X	X	X	X	

	Tjeneste	Type samarbeid	Ansvarlig leverandør	Røyrvik	Namsskogan	Lierne	Grong	Høylandet	Andre involverte, kommentarer
17.	MNA IKS	IKS					X	X	
18.	Renovasjon			X	X	X			Kjøp av tjeneste fra privat leverandør
19.	Namdals rehabilitering IKS	IKS		X	X	X	X	X	Sammen med 4 kommuner i YN
20.	EiNa			X	X	X	X	X	Etterutdanningsnett-verk sammen med 7 kommuner, HiNT og HNT
21.	Skjenkekontrollen i Namdal			X	X	X	X	X	Sammen med YN. Osen har avtale med NOKAS, Verdal
22.	Indre og Midtre Namdal oppvekst	Interkommunalt samarbeid		X	X	X	X	X	Olav Duun vgs og Grong vgs
23.	Namdals IUA			X	X	X	X	X	
24.	Indre Namdal veterinærvesen		Grong dyreklinikk	X	X	X	X		Administreres av Grong Kommune
25.	Logopedtjeneste		Namdals Rehabiliteringssenter	X	X	X	X	X	
26.	Legetjeneste for Grong og Namsskogan	Vertskommune	Grong		X		X		
27.	Jordmor	Vertskommune	Namsskogan		X		X		
28.	Innkjøps-samarbeid			X	X	X	X	X	Sammen med 5 andre kommuner og fylkeskommunen
29.	Museet Midt IKS	IKS			X	X	X		Sammen med Vikna og Nærøy
30.	Arbeidsgiverkontrollen INVEST						X		Vertskommuneavtale med Steinkjer
31.	Inn-Trøndelag Brannvesen IKS	IKS		X		X			Sammen med kommuner på i INVEST-samarbeidet
32.	Nam Namdalen AS	AS		X	X		X	X	Sammen med Vikna og Nærøy
33.	Visit Namdal SA								Destinasjonsselskap der Namdals-kommunene inviteres inn som deleiere
34.	MN-Vekst AS	AS							Arbeidsmarkeds-bedrift
35.	Namas Vekst AS	AS			X	X	X	X	Arbeidsmarkeds-bedrift
36.	Namdals brann- og redningstjeneste	Vertskommune	Grong				X	X	Gjelder fra 1. sept 2015. Overhalla er også med

6. ØKONOMI OG ØKONOMISKE KONSEKVENSER

6.1 Regnskapstall

Her gjengis nøkkeltall som er fra kommunenes kostrapportering for 2014. . Enkelte tall er hentet fra kommunenes budsjett. Tabellen på neste side gjengir nøkkeltall fra kommuneregnskapene 2014.¹⁹ IN har ingen kommuner på Robek-listen. Alle kommunene har samme arbeidsgiveravgift, 5,1 %.

6.1.1 Driftsinntekter

Driftsinntektene er summen av skatteinntekter, rammetilskudd, øremerkede tilskudd til løpende drift og gebyrer/salg- og leieinntekter.

Fordelt pr. innbygger er driftsinntektene for kommunene slik tabellen viser (tallene vises i 1000 kroner). Driftsinntekter pr. innbygger varierer fra Røyrvik som er høyest med nesten kr 173 000,- til Høylandet som er lavest med kr 104 000,- Det er forholdsvis store forskjeller som dels kan forklares med at de fire kommunene som har høyest inntekt pr. innbygger til dels har store inntekter knyttet til eiendomsskatt på kraftverk. Det vises til oversikt og tabeller som viser dette i de påfølgende sidene.

Kommune	Pr.innbygger
Høylandet	104411
Grong	124455
Røyrvik	172646
Namsskogan	142268
Lierne	126435

6.1.2 Driftsresultat

Netto driftsresultat er hovedindikator for den økonomiske balansen i kommunene. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommunene har til disposisjon til avsetninger og investeringer.

Netto driftsresultat og akkumulert underskudd (se neste side) måler balansen i kommunenes økonomi. Kommuneloven pålegger kommunene å planlegge driften innenfor økonomisk balanse, og loven pålegger korreksjonshandlinger dersom ubalanse oppstår. Tallene for økonomisk balanse sier svært lite om kommunen har en romslig økonomi, men de sier noe om kommunen har klart å tilpasse aktivitet til inntektene.

Akkumulert resultat vil tilsvare et regnskapsmessig mer/mindreforbruk. Dette vil si sammenlignet med det vedtatte, balanserte budsjettet.

¹⁹ Kostratall 2014

Kommune	§ 60 Robek	Driftsregnskapet			Disposisjons fond 31.12	Nøkkeltall regnet i % av driftsinntekter			
		Driftsinntekter	Netto drifts resultat	Regnskaps resultat (mer/mindre forbruk)		Netto driftsres i %	Akkumulert resultat i %	Disp.fond i %	2% netto driftsres utgjør
Lierne		175 184	13 838	352	7 596	7,9 %	0,2 %	4,3 %	3 504
Røyrvik		81 831	-678	-	-	-0,8 %	0,0 %	0,0 %	1 637
Namsskogan		126 271	6 467	4 651	2 834	5,1 %	3,7 %	2,2 %	2 525
Grong		308 506	-6 161	0	24 066	-2,0 %	0,0 %	8,0 %	6 176
Høylandet		129 764	3 252	1 335	11 880	2,5 %	1,0 %	9,2 %	2 595
Summer		821 862	17 025	6 343	46 912	2,1 %	0,8 %	5,7 %	16 437

(Tall i 1000)

Kommentarer til tallene:

Lierne:

Netto driftsresultat for Lierne viser et resultat på kr 13 813 000,-. Når en korrigerer for avsetninger til bundne fond og bruk av bundne fond, samt premieavvik og mottatte skjønnsmidler som skal videresendes til KS, er det i realiteten et negativt netto driftsresultat på kr 5 690 000,-. Dette utgjør minus 3,25 % av sum driftsinntekter.

Hvis vi trekker fra de ekstraordinære driftsinntektene, blir minus-prosenten enda større.

Grong:

Netto driftsresultat er negativt på kr 6.161.000,-. I og med at Grong er vertskommune for flere ulike tjenester, både regionråd, PPT, barnevern, teknisk osv så påvirker dette netto driftsresultat. Holdes disse områdene utenfor, bedres resultatet til minus 3.393 000 i stedet. Videre korrigering for bruk og avsetning til bundne fond bedrer resultatet ytterligere nå til minus kr 2.775'. Tas forholdet omkring premieavvik inn så vil dette påvirke resultatet i negativ retning. Vi er da tilbake til et netto driftsresultat på minus kr 6.283'. Dette er tilnærmet det vi hadde i utgangspunktet.

Høylandet

Det ble gjort en feil som ble oppdaget etter at regnskapet var avsluttet med henhold til pensjonsinnbetaling til KLP. Det viser at Høylandet vil hatt 1.039.000,- mer i overskudd for 2014 dersom denne feilinnbetalingen var oppdaget tidligere.

6.1.3 Lånegjeld

Netto lånegjeld er langsiktig gjeld fratrukket utlån og ubrukte lånemidler, i prosent av brutto driftsinntekter for samme kommune.

Tabellen under viser utviklingen i kommunenes lånegjeld fra 2011 -2014.

Kommune	2011	2012	2013	2014
Lierne	48,9	52,1	63,5	63,3
Raarvihke Røyrvik	65,8	63,5	57,6	56,04
Namsskogan	71	67,8	53,1	49,4
Grong	84,3	77,4	79,2	80,5
Høylandet	43,4	42,1	42,7	46,8

Grong har i 2014 høyest lånegjeld av kommunene i Indre Namdal, mens Høylandet har den laveste. Lav lånegjeld kan bety at kommunen står foran store investeringer, mens høy lånegjeld kan bety at kommunen har gjennomført nødvendige investeringer. Det har også betydning hva låneopptakene gjelder, et det investeringer i forbindelse med utleiebygg vil dette samtidig gi kommunene større inntekter.

6.1.4 Eiendomsskatt

Eiendomsskatt er en frivillig kommunal skatteform. Eiendomsskatt er i praksis den eneste store inntektskilden som kommunene selv kan påvirke. Det er kommunestyret som avgjør om kommunen skal ha eiendomsskatt. Eiendomsskatteloven §3 sier følgende:

«§ 3. Kommunestyret kan skrive ut eiendomsskatt på anten

- a) faste eiendomar i heile kommunen, eller
- b) faste eiendomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang, eller
- c) berre på verk og bruk i heile kommunen, eller
- d) berre på verk og bruk og annan næringseigedom i heile kommunen, eller
- e) eiendom både under bokstav b og c, eller
- f) eiendom både under bokstav b og d, eller
- g) faste eiendomar i heile kommunen, unnateke verk og bruk og annan næringseigedom.»

Kommune	Hele kommunen 2015 (2013)	Egen sats verker/bruk	Inntekt 2014	Bunnfradrag (2014)	Siste taksering trådte i kraft
Samlet			40 852		
Lierne	4	7	4558	Nei	2014
Røyrvik		7	3522		2010
Grong	5 (4)	7	15154	Nei	2010
Namsskogan		7	16896		2010
Høylandet		7	722		2011

Tabellen over viser inntektene kommunene i Indre Namdal har på eiendomsskatt. Lierne og Grong har eiendomsskatt i hele kommunen, de andre har det kun på verker og bruk. En eventuell ny sammenslått kommune må harmonere satsene på eiendomsskatt og det finnes muligheter til økte inntekter på eiendomsskatt. Et grovanslag med utgangspunkt i tall fra Lierne og Grong, kan bety økte inntekter rundt 7- 8 millioner. Dette er kun et anslag og må beregnes nærmere ved eventuelt videre prosess.

6.2 Kraftinntekter

Vertskommuner for vannkraftanlegg har lovhjemlede rettigheter til: *konsesjonsavgift, konsesjonskraft, eiendomsskatt og naturressursskatt*. Eiendomsskatt er omtalt i forrige kapittel. For kraftkommunene er dette eiendomsskatt fra «verker og bruk».

6.2.1 Konsesjonsavgift

I enhver konsesjon for erverv av fallrettigheter eller regulering av vassdrag blir konsesjonæren pålagt å betale de berørte kommuner konsesjonsavgift. Avgiften beregnes på grunnlag av kraftverkets produksjonskapasitet. Konsesjonsavgiften skal inngå i et fond der fondsmidlene skal benyttes som støtte til det lokale næringslivet.

Tabellen viser konsesjonsavgiftene til kommunene i Indre Namdal.²⁰

Kommune	Konsesjonsavgift
Samlet	14 427 000
Lierne	2 857 000
Røyrvik	8 400 000
Namsskogan	2 750 000
Grong	420 000

6.2.2 Konsesjonskraft

Konsesjonskraftordningen innebærer at konsesjonæren må avgi inntil 10 % av innvunnet kraftøkning for utbyggingen til vertskommunen til selvkost. Kommunens rett til konsesjonskraft er ytterligere begrenset til *forbruket til alminnelig elektrisitetsforsyning innenfor kommunens grenser til enhver tid*. Dersom forbruket er lavere enn 10 % tilfaller overskytende kraftmengde fylkeskommunen.

For 2014 var tallene for konsesjonskraft i kommunene i Indre Namdal som følger:

Kommune	Samlet konsesjonskraft kWh	Forbruk i kommunen	Uttak konsesjonskraft	Uttak konsesjonskraft fylkeskommunen
Røyrvik	47 974 666	10 301 000	10 301 000	37 673 666
Namsskogan	42 398 049	17 324 000	17 324 000	25 074 049
Lierne	13 403 851	24 113 000	13 403 851	
Grong	12 129 271	39 772 000	12 129 271	
Sum	115 905 837	91 510 000	53 158 122	62 747 715

Disse tallene vil variere fra år til år, både fordi produksjonen er ulik fra år til år og fordi forbruket i kommunene også vil være forskjellig. Inntektene varierer også, fordi kraftprisen varierer. Kommunene må betale en innmatingsavgift til konsesjonæren (kostnaden med å produsere kraften). De fire kommunene i Indre Namdal sin inntekt på salg av konsesjonskraft i 2014 utgjorde om lag 11 millioner kroner. Ved en eventuell sammenslåing til større kommune, som da vil få et større forbruk av elektrisitetsforsyning innenfor kommunens grenser vil en større del av konsesjonskraften kunne tilfalle kommunen. Skulle man klare å ta ut alt, ville dette gitt en merinntekt på nesten 12 millioner med utgangspunkt i tallene for 2014. Utover denne fremstillingen av kommunenes kraftinntekter og konsesjonsavgifter vises til utredninger utført av LVK våren 2015 på oppdrag av kraftkommuner i Nord- Trøndelag.²¹

²⁰ Røyrvik kommune (2014), Grong kommune(2014), Namsskogan kommune (2014), Lierne kommune (2014), Høylandet kommune (2014)

²¹ Lund og Brygfjell (2015)

6.3 Dagens inntektssystem

Kommunenes inntekter består i hovedsak av rammeoverføringer fra staten, skatteinntekter og inntekter fra gebyrer/avgifter. Inntektssystemet inneholder i tillegg tilskudd som er begrunnet ut fra regionalpolitiske målsettinger. I forbindelse med kommunereformen skal inntektssystemet gjennomgås, og det har vært en del uklarheter omkring hvordan dette vil bli i reformperioden. I kommuneproposisjonen legger regjeringen fram sin politikk for kommunesektoren og gir foreløpige signaler om det økonomiske opplegget for kommunesektoren for det påfølgende året. I kommuneproposisjonen for 2016 skriver regjeringen at de vil sikre forutsigbare rammer slik at kommunene kan ha dette med når de i prosessene rundt kommunereformen skal diskutere hvordan de kan skape gode tjenester til sine innbyggere.

I kommuneproposisjonen heter det:

«Kommuner som slår seg sammen får et inndelingstilskudd, som tilsvarer basistilskuddene de i dag får som separate kommuner, samt regionalpolitiske tilskudd og småkommunetilskudd. Dette beholder de i 15 år før det trappes ned over 5 år. Dette gir den nye kommunen økonomisk forutsigbarhet.

Regjeringen har tidligere varslet at størrelsen på inndelingstilskuddet ved en sammenslåing i reformperioden beregnes ut fra inntektssystemet i 2016.

Det betyr at eventuelle endringer i inntektssystemet i perioden 2017-2019 ikke vil påvirke størrelsen på inndelingstilskuddet. Det vil heller ikke endringer i kommunenes kriterieverdier som gjør at de i perioden 2017-2019 ikke lenger mottar tilskudd eller kvalifiserer for tilskudd de tidligere ikke hadde.

Kommunenes inntektssystem oppdateres jevnlig for å tilpasses endringer i kommunenes kostnader, befolkningsutvikling og andre endringer. Regjeringen har varslet en gjennomgang av kommunenes inntektssystem i kommuneproposisjonen for 2017»²²

Dette betyr at småkommunetilskuddet og Namdalstilskuddet vil beholdes i hele reformperioden.

6.3.1 Småkommunetilskudd

Småkommunetilskudd gis til alle kommuner med under 3 200 innbyggere og, som i tillegg, har en gjennomsnittlig skatteinntekt pr. innbygger de siste tre år som er lavere enn 120 prosent av landsgjennomsnittet. Småkommunetilskuddet er for 2015 kr. 5 475 000 pr kommune for kommuner utenfor tiltakssonen (Finnmark og Nord-Troms). Alle kommunene i Indre Namdal oppfyller vilkårene for småkommunetilskuddet.

6.3.2 Nord-Norge og Namdalstilskudd

Nord-Norge og Namdalstilskuddet er et distriktpolitisk virkemiddel som skal medvirke til å gi kommunene i Nord-Norge og Namdalen muligheter til å gi et bedre kommunalt tjenestetilbud enn kommuner ellers i landet. Tilskuddet skal også medvirke til å gjøre det mulig å ha høy kommunal sysselsetting i områder med konjunkturavhengig næringsliv. Tilskuddet beregnes etter en sats pr. innbygger. Satsen for Nordland og Namdalen i 2015 er kr.1645 pr. innbygger. Tallet på innbyggere pr.1.januar 2014 skal legges til grunn for utregningen av tilskudd i 2015. Alle kommunene i Indre Namdal får Namdalstilskudd²³

Tabellen her viser kommunene i Indre Namdal sine beløp på småkommunetilskudd og Namdalstilskuddet.

Kommune	Namdalstilskudd	Småkommunetilskudd
Samlet	10 711	27 375
Lierne	2 278	5 475
Røyrvik	819	5 475

²² <https://www.regjeringen.no/nb/aktuelt/styrker-forutsigbarheten-i-kommunereformen/id2410857/>

²³ Kilde for tabeller i kap 6.3.1 og 6.3.2: Beregningsteknisk dokumentasjon til Prop. 1S (2014-2015), Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner 2015 (Grønt hefte)

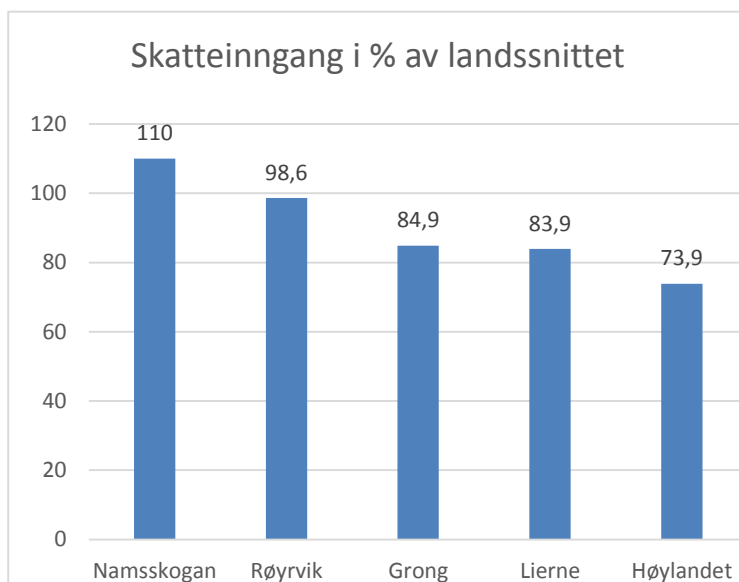
Grong	4 029	5 475
Namsskogan	1 517	5 475
Høylandet	2 068	5 475

(Tall i 1000 kr)

Beløpene samlet for kommunene i Indre Namdal blir på kr 38 086 000,-

6.3.3 Skatteinntekter

Skatteinntekter (inntektsskatt og formuesskatt fra personlige skatteyttere og naturressursskatt fra kraftselskap) utgjør, slik inntektssystemet til kommunene er bygd opp, ca. 40 % av kommunenes inntekter. Skatteinntektene utjevnes mellom kommunene gjennom skatteutjevning (også kalt inntektsutjevning). Formålet er å jevne ut forskjellene mellom kommunenes skatteinntekter. Systemet er bygd opp slik at kommuner med skatteinntekter over 100 prosent av landsgjennomsnittet blir trukket 60 prosent av differansen mellom egen skatteinngang og landsgjennomsnittet, men kommuner under landsgjennomsnittet blir kompensert 60 prosent av differansen mellom egen skatteinngang og landsgjennomsnittet.

Kommuner som har skatteinntekter under 90 prosent av landsgjennomsnittet blir i tillegg kompensert for 35 prosent av egne skatteinntekter og landsgjennomsnittet. Denne kompensasjonen finansieres av at alle kommunene blir trukket et likt beløp pr. innbygger. Selv om skatteinntektene utjevnes vil det likevel være forskjeller mellom kommunene. De som har høyest skatteinntekter vil fortsatt ha høyest skatteinntekter og de som har lavest vil fortsatt ha lavest.

For kommunene i Indre Namdal varierer skatteinntektene fra 73,9 % av landsgjennomsnittet for Høylandet til 110 % av landsgjennomsnittet for Namsskogan. Etter skatteutjevninga vil Namsskogan ha skatteinntekter på ca.104 % av landsgjennomsnittet.

6.3.4 Inndelingstilskudd

En eventuell ny sammenslått kommune vil i 15 år etter sammenslåing beholde inndelingstilskuddet, deretter vil dette trappes ned over 5 år. Inndelingstilskuddet er dagens basistilskudd pluss regionalpolitiske tilskudd (småkommunetilskudd, Namdalstilskudd). Basistilskuddet pr. kommune er kr.12 331 000,- Inndelingstilskuddet for en sammenslått kommune med de fem kommunene i Indre Namdal bli:
Dagens småkommunetilskudd + namdalstilskuddet + basistilskudd.

Sum	99 741 000
Namdalstiskudd	10 711 000
Basistilskudd	61 655 000
Småkommunetilskudd	27 375 000

6.2 Pensjonskostnader og premieavvik

Kommunene håndterer sine pensjonskostnader ulikt. Den årlige premien for pensjonene vil variere betydelig fra år til år, blant annet fordi lønnsveksten er ulik fra år til år. For å jevne ut svingningene i premiene har kommunene siden 2002 hatt anledning til å fordele premietoppene over flere år. Ordningen fungerer i praksis slik at kommunene utgiftsfører beregnede pensjonskostnader i stedet for årlig betalt premie. Den beregnede kostnaden som kommunen skal regnskapsføre, vil normalt være forskjellig fra den betalte premien. Enkelte år er den mindre enn premien, andre år høyere. Dette avhenger av premienivået. Premiene får altså ikke nødvendigvis full effekt det enkelte regnskapsår. For å sikre at det over tid blir samsvar mellom regnskapsførte pensjonskostnader og betalte premier, må kommunene også utgiftsføre differansen mellom årlig betalt premie og pensjonskostnad (premieavviket). Dette kalles amortiseringskostnaden og kommer i tillegg til den beregnede pensjonskostnaden. Kommunene kan velge om amortiseringen (premieavviket) skal utgiftsføres over 1 år eller over 10 år. Flertallet av kommunene har valgt å gjøre dette over 10 år, og benytter seg altså av muligheten til å jevne ut premietoppene. Disse kommunene har dermed utsatte kostnader (akkumulert premieavvik). Disse kostnadene skal regnskapsføres i årene som kommer. Fra 2015 skal premieavvik utgiftsføres over 7 år. Kommuner kan fortsatt velge å utgiftsføres premieavviket over 1 år.²⁴

Tabellen under viser hvordan kommunene i Indre Namdal håndterer premieavviket:

Kommune	Håndtering av premieavvik
Lierne	Premieavviket utgiftsføres årlig
Røyrvik	Premieavviket utgiftsføres årlig
Namsskogan	Premieavviket utgiftsføres årlig
Grong	Fordeler premieavviket*
Høylandet	Fordeler premieavviket*

*Grong og Høylandet har avsatt kostnadene på premieavviket på eget fond. Oversikt og status i vedlegg 2.

6.3 Investeringsbehov i kommunen

Kommunene i indre Namdal har store planlagte investeringer framfor seg.²⁵ Tabellen over viser de store innvesteringen i hver kommune, samt kostnadsberegningen på den. I tillegg har ha kommunen også flere mindre innvesteringer.

Kommune	Investeringsprosjekt	Kostnad
Lierne	Ombygging av Lierne Helsetun og omgjøring av legekontor	40 000 000,- (Kr 20 000 000,- i 2015 og tilsvarende beløp i 2016).
Røyrvik	Idrettsbygg	74 500 000,- (Kr 500 000 i 2015, kr 70 000 000,- i 2016 og kr 4 000 000,- i 2017)
Namsskogan	Omsorgssenter	62 000 000,- (Kr 16 000 000,- i 2015, kr 30 000 000,- i 2016 og kr 16 000 000,- i 2017)
Grong	Skole og kulturbygg	130 000 000,- (Kr 30 000 000,- i 2015 og kr 100 000 000,- i 2017)
Høylandet	Utvidelse- ev. ny idrettshall	50 000 000,- (kr 10 000 000,- i 2016, kr 35 000 000,- i 2017 og 5 000 000,- i 2017)
	Ombygging skole	25 000 000 (kr 10 000 000,- i 2017 og 15 000 000 i 2018)
	Ombygging/tilbygg barnehage	20 000 000,- (kr 500 000,- i 2018 og 19 500 000,- i 2019)

²⁴ Kilde: KMD (2014e)

²⁵ Investeringsbudsjett fra: Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong og Høylandet

6.4 Reformstøtte og engangsstøtte

Kommuner som slår seg sammen får reformstøtte²⁶. Denne blir gradert etter antall innbyggere i den sammenslåtte kommunen. Modell for reformstøtte som vist i tabell. En sammenslåing av de 5 kommunene i Indre Namdal vil gi en kommune på ca 6500 innbyggere og vil utløse en reformstøtte på kr 5 millioner. Dette er en engangsstøtte.

Antall innbyggere i sammenslåingen	Reformstøtte
0-14 999 innbyggere	5 mill.
15 000- 29 999 innbyggere	20 mill.
30 000- 49 999 innbyggere	25 mill.
Over 50 000 innbyggere	30 mill.

Støtte til engangskostnader beregnes etter antall kommuner og antall innbyggere som omfattes av kommunesammenslåingen.

Modell for dekning av engangskostnader:

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	0-19 999 innbyggere	20- 49 999 innbyggere	50- 99 999 innbyggere	Over 100 000 innbyggere
2 kommuner	20 mill.	25 mill.	30 mill.	35 mill.
3 kommuner	30 mill.	35 mill.	40 mill.	45 mill.
4 kommuner	40 mill.	45 mill.	50 mill.	55 mill.
5 eller flere kommuner	50 mill.	55 mill.	60 mill.	65 mill.

Denne modellen viser at en kommunesammenslåing av 5 kommuner med 6500 innbyggere vil gi kr.50 millioner i engangsstøtte.

6.5 Framtidig kommuneøkonomi

Framtidig kommuneøkonomi i en eventuell sammenslått kommune i Indre Namdal vil være vanskelig å forutsi, selv med utgangspunkt i dagens kostnadsnøkler. KS-verktøyet for kommunereformen som er tilgjengelig har ingen utregning knyttet til endring av sonekriteriet og nabokriteriet²⁷. Dersom sonekriteriet og nabokriteriet holdes utenfor kan vi regne ut effektene av kommunesammenslåing.

For kommunene i Indre Namdal viser det følgende utslag:

Andre utslag rammetilskudd ink. inntektsutj	1000 kr
Gevinst/tap inntektsutj (illustrasjon GH2015)	-1 795
Tap vekstkommunetilskudd	0
Endr utslag urbanitetskriteriet (kostnadsutjevningen)	900
Endr utslag opphopning (kostnadsutjevning)	-295
Endr utslag sone-kriterium (kostnadsutjevning)	?
Endr utslag nabo-kriterium (kostnadsutjevning)	?
Andre utslag	-1 191

Som tabellen viser kommer man ut med nesten 1,2 millioner i minus

Sonekriteriet er et mål på gjennomsnittlig reiseavstand til sonesenter. Kommunen deles opp i mindre soner med minst 2000 innbyggere. Kriteriet baserer seg på innbyggernes gjennomsnittlige reiseavstand til et senter innenfor sonen. Ved inndeling i soner er det tatt utgangspunkt i at sonene bør danne geografiske enheter som tilsvarer en naturlig organisering av grunnskoletilbudet i kommunen. En sone bør representere et kommunalt tjenesteytingsområde av en slik størrelse at det kan tas ut stordriftsfordeler, samtidig som det tas hensyn til beskrankninger for reiseavstand til skole og skolestørrelse. Det er derfor satt et krav om at det skal bo minst 2000 innbyggere i en sone, noe som sikrer en enparallel eller middels stor grunnskole. Sonesentraene er definerte som den av grunnkretsene i den enkelte sone som har høyest folketall.

²⁶ KMD (2014c)

²⁷ KS. Beregningsmodell for ny kommuneinndeling. Hele beregningsmodellen med kommunene i Indre Namdal ligger som vedlegg nr 3.

Nabokriteriet: er et mål på gjennomsnittlig reiseavstand til nærmeste nabogrunnkrets i samme sone.

Disse kriteriene beregnes ikke automatisk i kostnadsnøkkelen og det er dermed ikke mulig å fastslå nøyaktig hva resultatet for en sammenslått kommune vil bli. Det er mulig å bestille beregninger av dette fra SSB. Likevel vet vi at det er disse to kriteriene som skal ivareta spredtbygdhet i inntektssystemet. En eventuell sammenslått kommune i Indre Namdal vil, som det er vist i kapittel 2 og 3, fortsatt være spredtbygd. Vektingen av disse to kriteriene utgjør heller ikke mer enn 2,64 prosent av kostnadsnøkkelen, slik at utslagene uansett ikke vil bli veldig store. Det er vanskelig å forutsi framtidig kommuneøkonomi i en sammenslått kommune. Det vi vet er at inndelingstilskuddet vil vare i 15 år og deretter trappes ned over 5 år.

Innsparingspotensial

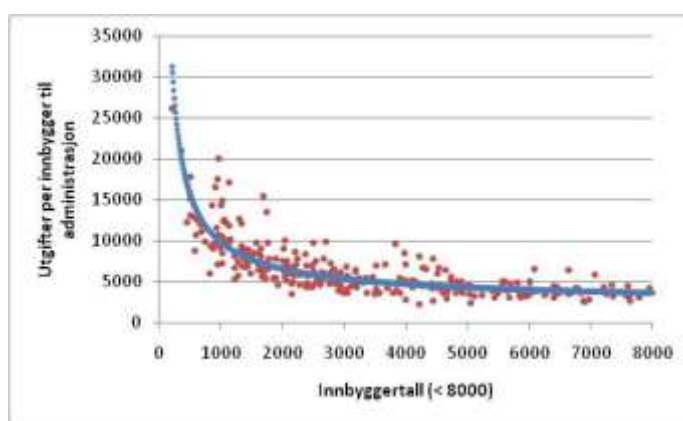
Som tabellen på side 27 viste er det ikke innsparingspotensialer på rammetilskudd. Det ser heller ikke ut til at en sammenslåingseffekt vil gi positive utslag på andre områder ifølge KS sin beregningsmodell. Hele modellen er lagt med som vedlegg nr 3.

Innsparingspotensialet ved en eventuell sammenslåing av kommuner ligger i utnyttelsen av stordriftsfordeler innen enkelte tjenesteområder. Kommunenes netto driftsutgifter på ulike tjenesteområder gis på side 31.

2.2.1 Administrasjonsutgifter

Innsparingsmulighetene vil man kunne finne spesielt være innen administrasjon. Figuren viser sammenhengen mellom administrasjonsutgifter pr. innbygger og kommunestørrelse for hele landet. De minste kommunene har høyere utgifter pr. innbygger, noe som viser at det er et klart innsparingspotensial i å slå sammen små kommuner.

Figuren viser utgifter pr. innbygger til administrasjon²⁸.

Uten å foreta en detaljert vurdering av innsparingsmuligheten innen administrasjon ved en eventuell kommunesammenslåing tas her med en oversikt på kommunenes «administrasjonsutgifter». Det er tatt med netto driftsutgifter på følgende KOSTRA-funksjoner:

- 100 – Politisk styring
- 120 – Administrasjon
- 130 – Administrasjonslokaler
- 180 – Diverse fellesutgifter

Tabellen viser administrasjonskostnader for kommunene i 1000 kr, siste kolonne er fordelt pr. innbygger.²⁹

Kommune	100 Politisk styring	120 Administrasjon	130 Administrasjonslokaler	180 Diverse fellesutgifter
Lierne	1296	11593	1002	-103
Namsskogan	1314	9732	346	79
Raarvihke Røyrvik				
Grong	1844	13665	1791	-2432
Høylandet	1218	10181	416	517

(Tall for Røyrvik er ikke tilgjengelig på Kostra)

²⁸ Brandtzæg et.al (2010)

²⁹ Kilde: SSB KOSTRA

7. POLITIKK OG DEMOKRATI

7.1 Politisk organisering i kommunene

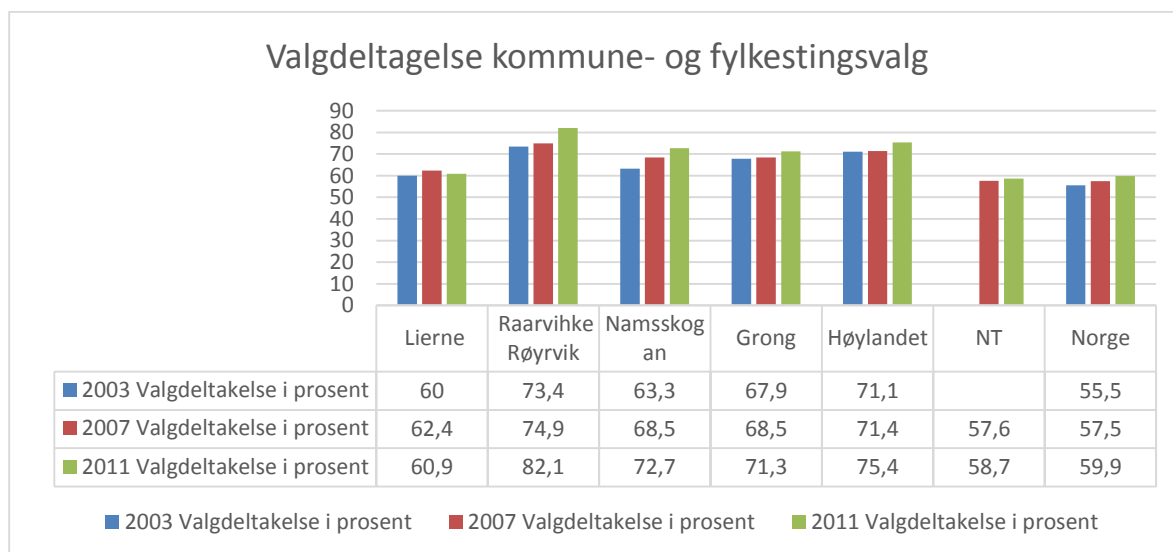
Kommunene i Indre Namdal har følgende representasjon i sine kommunestyre og formannskap:

Kommune	Kommunestyre – antall representanter	Formannskap – antall representanter
Lierne	15	7
Røyrvik	13	5
Namsskogan	13	5
Høylandet	19	7
Grong	17	7

Alle kommunene i Indre Namdal har tatt bort hovedutvalgsstrukturen i den politiske organiseringa. HINT gjorde i 2014 en empirisk undersøkelse av makt tillagt kommunestyret.³⁰ I denne undersøkelsen finner man at nord-trønderske lokalpolitikere oppfatter styringen i kommunene som en «elitestyring» av et A-lag bestående av de politikerne med ledende verv, dvs ledere av faste utvalg, der hvor de eksisterer, og formannskap. B-laget blir da resten av kommunestyret som er priggitt den informasjon de får fra A-laget. En god partiorganisasjon og kultur vil kunne kompensere B-laget ved gode interne prosesser og faste gruppemøter hvor alle medlemmene involveres. Spørsmålet blir da om de lokale partilagene fungerer godt nok og om dette vil kunne endres ved i en større kommune?

7.2 Valgdeltakelse

Grafen under viser utviklingen i valgdeltagelsen i prosent ved de tre siste kommune- og fylkestingsvalg (2013-2007 og 2011):³¹

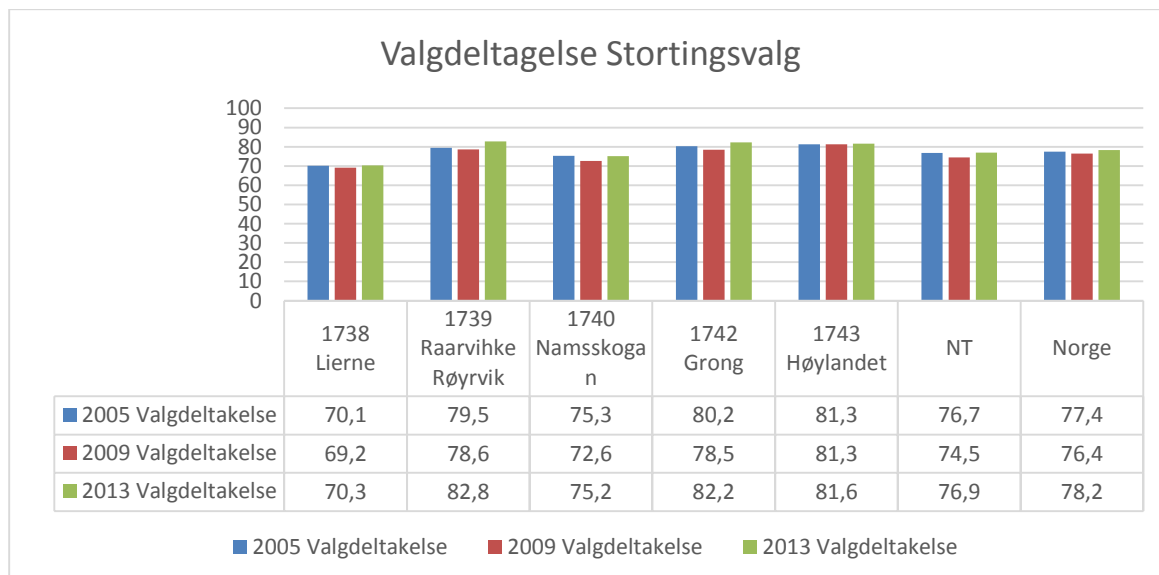

Grafen under viser valgdeltagelsen i prosent ved de tre siste Stortingsvalg (2003, 2007 og 2013):³²

³⁰ Haga, Leisert og Lillerstøl (2014)

³¹ SSB: Tabell: 09475: Kommunestyrevalget. Stemmer og valgdeltakelse (K)

³² SSB: Tabell: 09476: Fylkestingsvalget. Stemmer og valgdeltakelse (K)

7.2 Lokaldemokratiet

En styrking av lokaldemokratiet er et av regjeringens mål med kommunereformen. I tabellene over ser man at valgdeltagelsen er høyere enn både snittet i Nord-Trøndelag og landssnittet når det gjelder deltagelse på fylkes- og kommunevalg. På stortingsvalgene har flere av kommune høyere deltagelse enn landssnittet.

Foran valget høsten 2015 stiller følgende parti lister i de enkelte kommunene:

Lierne: Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Røyrvik: Arbeiderpartiet og samarbeidsliste (SP, V, KRF, frie velgere).

Namsskogan: Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Optimum.

Grong: Arbeiderpartiet, Høyre, Miljøpartiet De Grønne, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Høylandet: Arbeiderpartiet, Venstre, Senterpartiet og bygdeliste.

8. TJENESTEPRODUKSJON

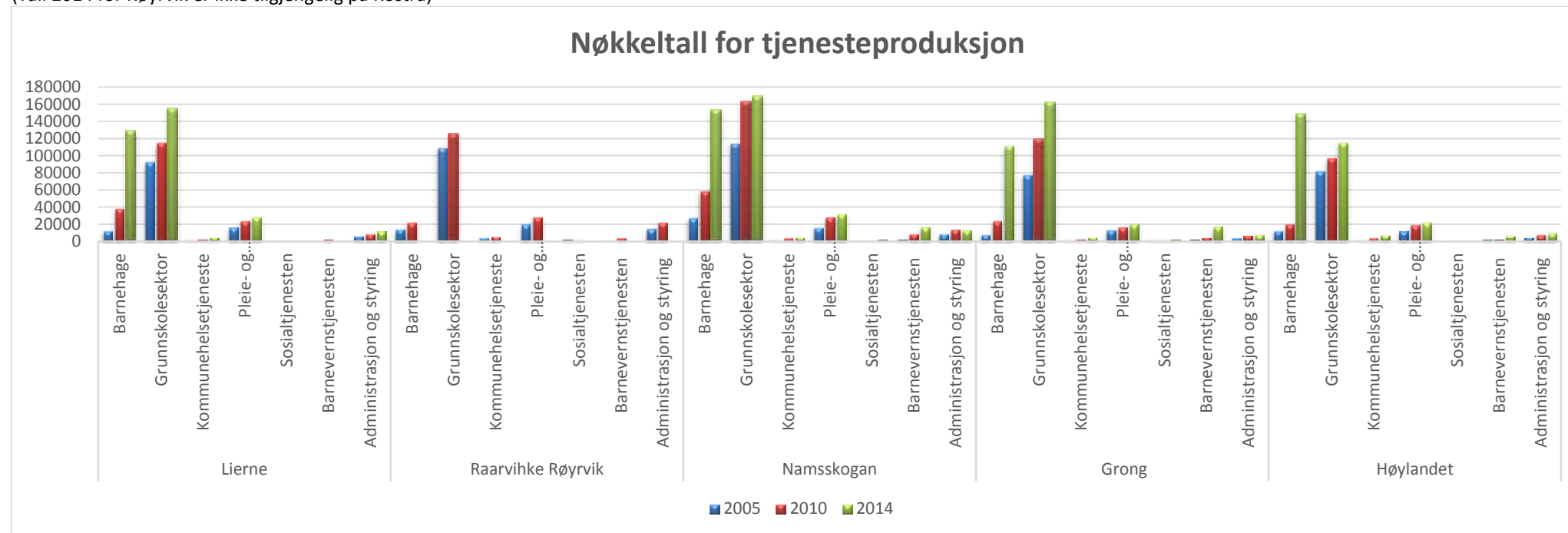
Den kommunale tjenesteytingen skjer både direkte fra kommunens ansatte, gjennom interkommunale samarbeidsordninger eller ved at kommunen kjøper tjenester av andre kommuner eller av private aktører. Mange av kommunens tjenester til befolkningen forutsetter brukerbetaling. Disse varierer en del mellom kommunene, det er ikke gått inn på disse her. Kapittel 5, interkommunalt samarbeid, viste at den interkommunale tjenesteytingen får stadig større omfang. Dette har sammenheng med at oppgavens karakter og kompleksitet endrer seg og at interkommunalt samarbeid innebærer fordeler både i forhold til kapasitet og kvalitet på tjenestene.

I denne delen gis først en oversikt av kommunenes driftskostnadene på ulike tjenesteområder. Videre går det inn på sterke og svake sider i eksisterende tjenesteproduksjon sett i forhold til dagens og framtidige utfordringer, dette med utgangspunkt i kommunenes egne tilbakemeldinger. Kommunene har gjort denne vurderingen på hver enkelt sektor og man ser at de sterke og svake sidene går igjen i sektorene. For å unngå mye gjentakelser velges det her å vise de sterke og svake sidene til sektorene samlet.

Til slutt gjøres en oppsummering kommunenes vurderinger av samfunnsmessige hensyn; kvalitet i tjeneste, effektiv bruk av samfunnets ressurser og likeverdighet og kommunenes vurderinger av tilstrekkelig kapasitet, relevant kompetanse, effektiv tjenesteproduksjon, økonomisk soliditet, valgfrihet og statlig rammestyring.

8.1 Nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Tabellen viser netto driftsutgifter i kr pr innbygger på ulike tjenesteområder for årene 2005, 2010 og 2014³³. Grunnlagstabell som viser alle tallene er vedlagt som vedlegg nr 4 (Tall 2014 for Røyrvik er ikke tilgjengelig på Kostra)

Forklaring til grafen:

Barnehage er netto driftskostnader pr. innbygger i alderen 1-5 år

Grunnskolesektor er netto driftskostnader pr innbygger i alderen 6-16 år

Kommunehelsetjeneste er netto driftskostnader pr. innbygger i kroner

Pleie- og omsorgstjenesten er netto driftskostnader pr. innbygger i kroner

Sosialtjenesten, er netto driftsutgifter pr. innbygger i alderen 20-66 år

Barnevernstjenesten er netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år,

Administrasjon og styring er netto driftsutgifter i kr. pr. innbygger

³³ Kilde: KOSTRA

8.2 Sterke og svake sider ved kommunenes tjenesteproduksjon

Innenfor de fire tjenesteområdene har kommunene i sine vurderinger oppgitt flere fellestrekk på sterke sidene, og mange går igjen over alle områdene. Innenfor alle områder vurderes kompetansen til de ansatte til å være generelt god og det er et godt tverrfaglig samarbeid. I skolesektoren er det gode resultater og gode læringsmiljø for elevene og ellers i lokalmiljøene er det generelt gode oppvekstvilkår.

Innen helsesektorene har kommunene en god utbygd eldreomsorg og i stor grad god standard på sine lokaliteter. Alle kommunene har nå et kommunalt akuttdøgn tilbud (KAD).

Nærhet og kjennskap til brukeren er en styrke i all tjenesteproduksjon, dette fører til at brukeren settes i fokus og at man som tjenesteyter ønsker å finne de beste løsninger for brukeren.

Når kommune har vurdert svake sider i sine tjenester går også disse igjen på flere tjenesteområder. Kommunene er sårbare med hensyn til kompetanse, spisskompetansen mangler og muligheten til spesialisering er små. Fagmiljøene blir naturligvis små i mindre kommuner, her er det spesielt gitt tilbakemeldinger innenfor helsesektoren og rus. For Røyrvik kommune sin del er det pekt på at det er lege kun enkelte dager.

Kommunen har over tid opplevd en økonomi som stadig blir mer presset, som fører til at tjenestetilbudet er sårbart. I skole og barnehage er det en svakhet at det i enkelte kommuner er få mannlige ansatte.

Alle kommunene er sårbare i forhold til at det er små forhold og habilitet kan være en utfordring. Når utfordringer oppstår har kommunene taklet dette ved at høyere myndighet er koblet inn, bistand fra nabo kommuner blir også brukt.

8.2.1 Kvalitet i tjeneste, effektiv bruk av samfunnets ressurser og likeverdighet

For å vurdere kvalitet i skolen er kommunebarometeret et relevant kunnskapsgrunnlag. Kommunebarometeret bruker nøkkelfaktorer som avgangskarakterer, nasjonale prøver, utdanning til personalet og spesialundervisning.

I foreløpige tall for kommunebarometeret 2015 viser relativt stor spredning på kommune, hvor Lierne og Høylandet kommer godt ut, med rangering som nr 17 og 73, mens Grong og Namsskogan er rangert som nr 310 og 365. (For Røyrvik mangler tall her)

Kommune har selv vurdert at kvaliteten i skolen er god, noe også kommunebarometeret bekrefter for flere av kommunene. Når resultatene varierer noe kan det for noen kommuner forklares med eksempelvis bosetting av flykninger.

I kommunene i Indre Namdal er det relativt store avstander, med tildels spredt bebyggelse, særlig i fjellkommunene. Dette gjør at det tar tid å kunne gi brukere tjenester ute i distriktene. Dette kan i noens betraktninger bli sett på som ikke effektiv bruk av samfunnets ressurser, men det er nødvendig skal likeverdige tilbud av god kvalitet kunne tilbys også ute i distriktene. For å vurdere effektiv bruk av samfunnets ressurser kan kostratallene gi gode indikasjoner. Kapittel 8.2 viste kommunenes nøkkeltall for tjenesteproduksjonen.

Oppsummert kan man si at kommunene i stor grad vurderer sine tjenester til å være av god kvalitet, effektiv bruk av ressursene med tanke på store avstander og til etterstrebes gi et likeverdig tilbud til alle brukere.

8.2.2 Tilstrekkelig kapasitet, relevant kompetanse, effektiv tjenesteproduksjon, økonomisk soliditet, valgfrihet og statlig rammestyring

Slik det ser ut i tilbakemeldingene fra kommunene er kapasiteten i kommunene er god. Innenfor barnehagesektoren får alle som søker barnehageplass. Kommunene mener kapasiteten generelt er tilstrekkelig for å yte god kvalitet til alle brukere, og som nevnt tidligere er kompetansen i oppvekstsektoren god, men sårbar i forhold til spisskompetanse.

Valgfriheten blir ofte begrenset i mindre kommuner. Med den geografien som er i Indre Namdal blir det bosted som bestemmer skolested og barnehage. Grong Kommune har flere barnehager geografisk plassert slik at brukeren har et valg. I skolen tilbys det slik det ser ut et godt tilbud på valgfag, og for å gi et bredere tilbud er

det bl. annet i Lierne blitt gjort egne tilpasninger med en felles dag i uka for de to ungdomsskolene i kommunen, dette for å kunne tilby elevene bedre valgmuligheter.

Innenfor det tekniske området har kommunene et vertskommunesamarbeid, (Grong som vertskommune) og sikrer gjennom dette kompetansen de har behov for.

Retningslinjer og lokale forskrifter sikrer likebehandling for brukerne innenfor alle tjenesteområdene

En kommune skriver følgende «*Ut i fra tildelte ressurser kan vi si at vi løser oppgavene innenfor trange rammer. Det blir ingen utvikling med en slik forvaltning, men vi leverer oppgavene på et visst nivå*»

9. MYNDIGHETSUTØVELSE

Kommunene driver sin myndighetsutøvelse på mange områder. Det vil si at det fattes vedtak i medhold av lover og forskrifter og i forhold til bestemmelser i kommunenes egne planer. Dette setter store krav både til faglig innsikt, og ikke minst juridisk kompetanse som gir innbyggerne nødvendig rettsikkerhet og sikrer likebehandling.

I forhold til egen myndighetsutøvelse har kommunene vurdert følgende problemstillinger:

Skaper mangel på kapasitet og kompetanse utfordringer for myndighetsutøvelsen?

Hvordan er tilgangen på juridisk kompetanse i dag?

Hva er omfanget av klager, og hvordan fordeler disse seg på ulike forvaltningsområder?

Hvordan er saksbehandlingstidene og kvaliteten på saksbehandlingen?

Har kommunen gode rutiner og systemer for myndighetsutøvelse? Hvilke utfordringer er avdekket gjennom statlige tilsyn?

I hvilken grad er det problemer med habilitet, og hvilke utfordringer skaper dette?

Her har kommunen også vurdert på fire tjenesteområder, oppvekst, helse- omsorg, utvikling og sentraladministrasjon/fellesfunksjoner. Som ved tjenesteproduksjon ser man at vurderinger i stor grad er sammenfallende innenfor tjenesteområdene og det gjøres derfor en felles oppsummering også her slik det ble gjort på tjenesteproduksjon

Kapasitet og kompetanse

Kommunene vurderer i stor grad at de har både kapasitet og kompetanse til å utføre den myndighetsutøvelsen de skal. De interkommunale nettverkene er viktige her når det gjelder å få drøftet mer kompliserte saker.

Innenfor tjenesteområdet utvikling er det noe ulikt mellom kommunene.

To av kommunene har god nok kapasitet og kompetanse for å utføre pålagt myndighetsutøvelse. De andre melder om noe mer usikkerhet her, på grunn av liten kapasitet kan det være ting forvaltningen ikke registrerer, samt at man i komplekse saker kan se at kompetansen burde vært høyere.

Saksbehandlingstid og kvalitet på saksbehandling

Jevnt over vurderer kommunene sin saksbehandling og tiden de bruker som tilfredsstillende.

Rutiner og systemer for myndighetsutøvelse, utfordringer avdekket gjennom statlige tilsyn

På dette området er det noe ulikt mellom kommunene. Kommunene har i stor grad rutiner og systemer som skal sikre en god myndighetsutøvelse, men flere rapporterer om at disse er noe mangelfulle og har behov for revisjon. Kommunene har enkelte tilfeller av avvik ved statligtilsyn, men dette er har vært forholdsvis enkle avvik å lukke. Innenfor tjenesteområdet utvikling rapporterer flere av kommunene at det ikke har vært utført statlig tilsyn på flere år.

Juridisk kompetanse

Ingen av kommunene har egen jurist, men avtaler med private advokater. Kommunene søker bistand, råd og veiledning hos Fylkesmannen ved behov. Juridisk kompetanse kjøpes også av KS ved behov.

Omfanget av klager

Kommunene rapportert om generelt lite klager. En kommune skriver at det ikke er «kultur» for klager i kommunen.

Habilitet

Habilitet skaper små utfordringer. En kommune skriver at når habilitetsproblemer oppstår benyttes høyere myndighet eller nabokommuner.

Samfunnsmessige hensyn

Rettsikkerhet

Kommunene vurderer at rettsikkerheten er god innenfor oppvekstområdet. Der hvor kommunene blir for små, eks barnevern og PPT kompenseres rettsikkerheten gjennom interkommunalt samarbeid.

10. VURDERINGER OG ANBEFALINGER

I dette kapitlet gjøres vurderinger og anbefalinger innenfor kommunenes roller på tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse, samfunnsutvikler og kommunen som demokratisk arena. Utgangspunktet er at kommunene i stor grad er tilfreds med sin tjenesteproduksjon og måten de utfører sin myndighetsutøvelse på. Kommunebarometeret underbygger dette ved at mange små kommuner ofte scorer høyt her. Det er generelt stor tilfredshet med de kommunale tjenestene i mange små kommuner. Vurderinger som prosjektgruppa har gjort, har hatt to utgangspunkt: Hvordan kan de sterke sidene til kommunene styrkes ytterligere og ikke minst, hvordan kan de svake sidene kommunene har rapportert om styrkes ved en eventuell sammenslåing?

10.1 Tjenesteproduksjon

Kommunenes tjenesteproduksjon kan beskrives ut i fra ulike dimensjoner. Blant annet effektivitet, hvor godt tjenestene er tilpasset brukernes behov, kvaliteten osv. I denne utredningen er det kommunene som har vurdert sin tjenesteproduksjon, brukerne er ikke spurt. Innbyggernes forventninger øker og kommunene får nye statlige krav som fører til et økt behov for kompetanse. Kvaliteten på tjenestene som blir levert er et viktig tema i de prosesser som pågår med kommunereform. De endringer som skal gjøres må føre til bedre tjenester for brukerne.³⁴

Det er fortsatt en målsetting at kommunene skal være «generalistkommuner», et mål med kommunereformen er å sikre alle innbyggerne gode og likeverdige tjenester. Dette betyr at kommunene må være i stand til å utføre både de arbeidsoppgaver de har i dag og de nye som vil komme. Dette vil være en utfordring selv med en sammenslått kommune i Indre Namdal. Det er vanskelig å tenke seg at man klarer å løse alle oppgaver alene. En eller annen form for interkommunalt samarbeid vil nok også være nødvendig selv med en sammenslått kommune i Indre Namdal.

I de vurderinger kommunene har gjort på egen tjenesteproduksjon, så vi i kapittel 8 at de påpeker nærhet som en viktig styrke. Det er vanskelig å argumentere for at dette styrkes i en eventuell ny sammenslått kommune.

Når kommune har vurdert svake sider i sine tjenester har de særskilt pekt på mangel av kompetanse, spisskompetansen mangler, mulighetene til spesialisering er små og at fagmiljøene er små. I dag blir mange oppgaver løst ved interkommunalt samarbeid, som vist i kapittel 5. Ved en eventuell ny sammenslått kommune i Indre Namdal vil man få samlet alle tjenestene under en felles ledelse, og det vil være muligheter for både effektivisering av arbeidet og etter hvert innsparinger. Her er det imidlertid en fare for at kompetansearbeidsplasser etterhvert forsvinner fra de «gamle» kommunene. Dette er ofte de med høy utdanning. Hvis kommunesammenslåing fører til at disse etter hvert flytter fra utkantene, vil dette bety en svekkelse av samfunnsutviklingen, ikke bare i utkanten men også for regionen som en helhet.

Flere av de interkommunale samarbeidsordningene vi har i dag vil med en sammenslåing bli underlagt et lokaldemokrati, som vi kommer tilbake til senere (kap. 10.5).

³⁴ I folkespørningen i regi av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og KS ble innbyggerne i Røyrvik spurt de ønsket at Røyrvik skulle bestå som egen kommune selv om konsekvensen skulle være et redusert tjenestetilbud. Her sa 62,7 % ja, 27, 5 % nei og 9,8 % vet ikke

10.1.1 Delanbefaling tjenesteproduksjon

Med utgangspunkt i diskusjonen over ser prosjektgruppa både pluser og minuser for tjenesteproduksjonen ved en eventuell sammenslåing. Målet er likeverdige tjenester til innbyggerne, man ser at dette på noen områder vil kunne styrkes med en felles ledelse, men ser samtidig utfordringen i at utkantene kan tappes for kompetanse. Administrative ressurser er ikke avhengig av hvor de plasseres, og man ser at en samlokalisering vil være gunstig i forhold til å styrke fagmiljøene og dermed lettere rekruttere riktig kompetanse. Tjenester som skole, barnehage, omsorg/pleie og helse må fortsatt i en eventuell ny sammenslått kommune ha nærhet til brukerne som fokus.

En samling av alle tjenestene i en «organisasjon» som en ny kommune vil bli, under en felles ledelse vil etter det prosjektgruppa har vurdert på sikt føre til en styrking av tjenestetilbudet slik at alle innbyggerne får de samme tjenestene uavhengig av hvor de bor.

Det vil bli viktig med involvering av de ansatte når man går videre i prosessen med en eventuell sammenslåing.

10.2 Myndighetsutøvelse

Kravet til myndighetsutøvelse i kommunene øker stadig. Det blir flere lovpålagte rettigheter og plikter, flere rapporteringskrav og stadig flere og mer komplekse enkeltvedtak som skal fattes. Dette stiller nye krav til kompetanse i kommunene.

Kommunene har også i forhold til sin myndighetsutøvelse i stor grad den kompetansen de trenger pr i dag, men mangler også her spisskompetansen som man etter hvert vil ha behov for i større og komplekse saker. Det må bemerkes at det i dag oppleves som et pluss i kommunene med «all-roundere» som har en kompetanse som kan nyttes på flere områder.

10.2.1 Delanbefaling myndighetsutøvelse

På dette området er prosjektgruppe tydelig på at vi får en styrket myndighetsutøvelse ved en eventuell sammenslåing av kommunene i Indre Namdal. Kompetansen vil spisses, noe som igjen fører til bedre kapasitet, saksbehandlingen vil kunne bli bedre og foregå raskere. En utfordring kan det være at lokal-kunnskapen og nærheten til den enkelte bruker blir borte, dette kan i noen tilfeller føre til at saksgangen kan ta lengre tid.

Med en spissing av kompetansen vil behovet for juridisk kompetanse gå ned. En eventuell ny sammenslått kommune vil likevel ha behov for å hente inn juridisk kompetanse som komplekse saker vil kreve.

Det gjelder det samme her som ved tjenesteproduksjon, en samling i en organisasjon og under en ledelse vil effektivisere myndighetsutøvelsen, kapasiteten økes og saksbehandlingen vil kunne gå raskere.

Involvering av ansatte blir viktig.

10.3 Samfunnsutvikling

Kommunene skal skape en helhetlig samfunnsutvikling med gode levevilkår for dens innbyggere. Det er vanlig å legge en bred definisjon av samfunnsutvikling til grunn i analyser av kommunens rolle som samfunnsutvikler. Det dreier seg om langsiktig arealbruk og utbyggingsmønster, utbygging av infrastruktur, steds- og sentrumsutvikling, næringsutvikling, miljø og folkehelse i videste forstand. Kort sagt – hvordan skape attraktive lokalsamfunn.

Et mål med kommunereformen og en eventuell sammenslåing er å få en mer handlekraftig kommune som kan spille en større rolle både som en lokal og en regional samfunnsutvikler. Kommunene må ha evne til å drive god og langsiktig planlegging. Dette forutsetter riktig kompetanse på de områdene som er nevnt over, arealbruk, utbyggingsmønster osv.

Flere av kommunene i Indre Namdal vil i tida framover ha store utfordringer knyttet til utviklinga, både når det gjelder demografi, næringsutvikling og arbeidskraft (kapittel 2, 3 og 4). Behovet for tilgang på kompetent arbeidskraft er en av de største drivkreftene bak sentraliseringa som vi har sett i flere ti-år.

Kommunestrukturen vil kunne ha innvirkning på hva slags fagmiljø den enkelte kommune kan tilby, dermed kan kommunestruktur også kunne påvirke hvordan en klarer å drive utviklingsarbeid og rekruttere nødvendig kompetanse og arbeidskraft.

Dette området er kanskje det viktigste som må styrkes ved en eventuell sammenslåing. Kommunens rolle som tilrettelegger i samfunnsutviklinga kan styrkes ved en eventuell sammenslåing hvis man bedre klarer å rekruttere riktig arbeidskraft. Sentraliseringseffekten som da vil ligge «innad» i den nye kommunen må man være bevisst å gjøre grep for å prøve å motvirke dette. Dette kan gjøres ved å legge tjenesteområder ut i de «gamle» kommunene.

Ved en eventuell sammenslåing vil kompetansen kunne spisses mer og kapasiteten vil dermed øke. Samtidig vil man også her se utfordringen med tapping av kompetanse fra utkantene. I kapittelet 4 så vi utdanningsnivået i kommunene, og at en forholdsvis stor del av befolkningen ikke har utdanning utover grunnskolen. Denne andelen går nedover, da det er sannsynlig at mange av disse befinner seg i aldersgruppen fra 66 år og oppover. Skjer det en flytting av kompetanse inn mot et kommunesenter, vil dette kunne bidra til å opprette forholdet med lavere kompetanse i utkantene.

Røyrvik kommune er sør-samisk forvaltningsområde som blir et viktig element i samfunnsutviklingen i en eventuell ny sammenslått kommune i Indre Namdal. Det har vært en del uklarheter i forhold til de sør-samiske forvaltningsområdene og de prosesser som pågår i kommunereformen.

Regjeringen har satt når ned et utvalg som skal se på lovverk, tiltak og ordninger for de samiske språkene i Norge. Utvalget skal levere sin utredning tidlig i 2016. Mandatet slår fast at utvalget blant annet skal vurdere dagens ordning med et forvaltningsområde for samisk språk, prosedyrer for innlemmelse, og om det bør innføres et mer fleksibelt regelverk. Utvalget skal vurdere aktuelle løsninger i lys av det pågående arbeidet med å skape større og mer robuste kommuner.³⁵

Den største utfordringen for en eventuell ny kommune i Indre Namdal i forhold til samfunnsutviklingen er nok at regionen som helhet ikke er «hverdagsregion» eller felles «bo- og arbeidsmarked» slik dette ble beskrevet i kapittel 3. Hvis det skal gås videre i en eventuell sammenslåingsprosess må det være fordi vi har tro på at vi skal klare å løse de utfordringer vi står ovenfor bedre i en felles kommune enn hver for oss. Vi må ha tro på at en ny kommune kan arbeide mer systematisk og målrettet for å øke innbyggertallet, tro på at utviklingskrafta i regionen blir sterkere slik at næringslivet forsterkes. Her finnes det nok ingen utredninger som kan gi «riktige

10.3.1 Delanbefaling samfunnsutvikling

Samfunnsutviklinga i en eventuell ny kommune vil være avgjørende for at vi skal kunne si at en sammenslåing skal være vellykket. Dette har prosjektgruppe diskutert og finner dette området som svært utfordrende, blant annet med bakgrunn i de avstander vi har i indre Namdal.

Med utgangspunkt i diskusjonen over tror prosjektgruppa at samfunnsutviklinga skal kunne styrkes hvis man går videre for en sammenslåing. Dette forutsetter at man er bevisst de utfordringer som finnes, og organiserer den nye kommunen deretter, med kommunedelsutvalg og spredning av tjenesteområdene. Dette blir mer omtalt under demokrati.

10.4 Demokrati

Et godt demokrati er avhengig av at de folkevalgte i kommunestyrene har ansvar, makt, kunnskap, eierskap og ikke minst handlingsrom i de saker som skal påvirke samfunnsutviklingen i kommunen. Et mål med kommunereformen er å styrke lokaldemokratiet, en styrking av de folkevalgtes rolle må være en forutsetning for å oppnå dette. I Stortingsmeldinga «*Kommunereform- nye oppgaver til større kommuner*» legger regjeringa opp til at det de folkevalgte og lokaldemokratiet skal få styrket sin rolle gjennom overføring av nye oppgaver.

Forskning omkring kommunestruktur og kommunestørrelse har vist at det er vanskelig å vise tydelige sammenhenger mellom struktur og demokrati³⁶. På den ene siden blir det hevdet at små kommuner gir større mulighet til deltagelse i folkevalgte verv og utviklinga av politisk engasjement. På den andre siden kan deltagelse som ikke er koblet opp mot politiske valg og politisk representasjon ha en større utbredelse i større kommuner. Det politiske engasjementet har også sammenheng med hva slags stort det politiske handlingsrommet er, og hvor stor muligheter man har til å drive samfunnsutvikling.

For kommunene i Indre Namdal så man i kapittel 7 en beskrivelse av lokaldemokratiet i de enkelte kommunene. Antall lister ved kommende kommunevalg varierer fra 2 i Røyrvik til 6 i Grong. Det politiske

³⁵ <https://www.regjeringen.no/nb/aktuelt/styrker-forutsigbarheten-i-kommunereformen/id2410857/>

³⁶ Brandtzæg mfl: 2014

mangfoldet er lite i de små kommunene. Det at parti som får mange stemmer i kommunene ved Stortingsvalg ikke har lister ved kommunevalg er en svakhet for demokratiet. Dette vil kunne endres ved en eventuell sammenslåing.

En sammenslåing av kommunene i Indre Namdal vil, som vist tidligere, gi en kommune på vel 6500 innbyggere. Kommune-loven setter i § 7, kommunestyrets og fylkestingets sammensetting, føringer for hvor mange medlemmer et nytt kommunestyre vil måtte ha. For Indre Namdal sitt vedkommende må et nytt kommunestyre ha minst 19. medlemmer³⁷.

En kommunesammenslåing vil da gi betydelig færre kommunestyrerepresentanter enn for de tidligere kommunene samlet (77). Her finnes alternative deltakelsesformer for å sikre og videreutvikle det lokalpolitiske engasjementet i en sammenslått kommune. Dette kan løses ved ulike «nærdemokrati-løsninger» eller kommunedelsutvalg. Slike ordninger er hjemlet i kommune-loven i § 12, Kommunedelsutvalg.

10.4.1 Delanbefaling demokrati

Med utgangspunkt i diskusjonen over finner prosjektgruppen det mulig å ivareta lokaldemokratiet i en eventuell ny sammenslått kommune i Indre Namdal. Det vil oppstå utfordringer med eksempelvis avstander, dette må man være bevisst, og legge opp til en rullering av hvor kommunestyremøtene holdes. Kommunestyremøtene bør streames slik at alle innbyggere har mulighet til å følge de saker som er aktuelle for dem.

Det bør vurderes å opprette egne kommunedelsutvalg i de «gamle» kommunene med delegert myndighet på enkelte områder. Det er pr. i dag blitt foreslått næring og kultur.

Kommunestyret i en eventuell ny sammenslått kommune bør være større enn minstekravet i kommune-loven. (29 eller 31?).

Ved en eventuell sammenslåing til en ny kommune vil flere av dagen interkommunale samarbeidsløsninger bli underlagt direkte folkevalgt styring. Dette styrker lokaldemokratiet.

10.5 Økonomi

Som forsøkt vist i kapittel 6 ser det ikke ut til at det er en sammenslåing av de 5 kommunene i Indre Namdal vil gi positive utslag på eksempelvis rammetilskudd som vist på side 27. Innsparingspotensialet vil man på sikt kunne finne på den administrative siden hvis man klarer å utnytte stordriftsfordelene. Her må man igjen være klar over de konsekvenser dette kan medføre for utkantene.

En sammenslått kommune i Indre Namdal vil få 5 millioner i reformstøtte og 50 millioner i engangsstøtte. I tillegg får man beholde dagens inntektssystem med småkommunetilskudd og regionalpolitiske ordninger i 20 år med en nedtrapping de siste fem årene. Dette betyr en noe forutsigbar økonomi, samtidig som man da vil ha forholdsvis lang tid til å tilpasse driften de inntekter man vil få også etter 20 år. I flere tidligere sammenslåingsprosesser har det i intensjonsavtaler blitt lagt inn at ingen av ansatte skal miste jobbene. Dette har man mulighet til med de rammer som det er lagt opp til. Det vil bli naturlig avgang som etter hvert vil kunne gi innsparinger.

LVK har i sine utredninger pekt på muligheter for økte kraftinntekter, noe som vil bidra til å styrke økonomien i en eventuell ny sammenslått kommune.

10.5.1 Delanbefaling økonomi

De første årene ved en eventuell sammenslåing vil ikke gi store innsparinger de første årene. Først når man kan utnytte stordriftsfordeler vil dette kunne skje. Hvis man klarer å få ut større del av konsesjonskrafta vil dette gi en betydelig økning i inntektene og vil være et av hovedargumentene for å slå sammen kommunene i Indre Namdal.

³⁷ Kommune-loven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-09-25-107>

10. 6 Sluttanbefaling

Denne utredningen gir et bilde av Indre Namdal og den realiteten vi står ovenfor innenfor områder som er viktige når det er snakk om samfunnsutvikling.

En eventuell ny sammenslått kommune i Indre Namdal vil gi en kommune med vel 6500 innbyggere med prognoser om en svak økning i et langsiktig perspektiv. Regjeringen har ikke satt noen absolutte krav til innbyggertall i kommunereformen. Det som man tilslutt må ta stilling til, er om en kommune med dette innbyggertallet og avstander Indre Namdal har, vil oppfylle de mål som er satt for kommunereformen.

- *Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne*
- *Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling*
- *Bærekraftige og økonomiske robuste kommuner*
- *Styrking av lokaldemokratiet*

Del anbefalingen viser både plusser og minuser. Med gode grep vil tjenesteproduksjon styrkes og man vil kunne gi alle innbyggerne gode og likeverdige tjenester. Det er en utfordring av Indre Namdal som helhet ikke er en hverdagsregion eller et felles bo- og arbeidsmarked, en helhetlig samordnet samfunnsutvikling kan derfor blir utfordrende i en eventuell ny sammenslått kommune.

En ny kommune i Indre Namdal kan slik det ser ut bli bærekraftig med tanke på økonomi. En ny sammenslått kommune vil sannsynlig ikke bli stor nok med tanke på å kunne løse alle oppgaver kommune allerede har, og nye oppgaver som kommer. Interkommunalt samarbeid vil en måtte også videre.

Lokaldemokratiet vil styrkes ved et større politisk mangfold i den nye kommunen som helhet. Utfordringen blir å klare å opprettholde engasjementet ut i de «gamle» kommunene. For å gjøre dette har prosjektgruppa foreslått at det skal ses nærmere på nærdemokratiordninger.

Samlet har prosjektgruppa vurder de positive sider så pass sterke at de vil anbefale ovenfor styringsgruppa at Indre Namdal er et reelt alternativ å jobbe videre med i sammenslåingsprosessen. Prosjektgruppa legger ingen føringer for prosessen videre, dette blir opp til styringsgruppa.

Kilder:

Amdam, J., Halvorsen, L.J. og Bakke, G. (2014): *Alternativer for regionalt folkevalgt nivå*. Møreforskning rapport nr 58.

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kmd/regj/rapporter_2014/alternativer_for_regionalt_folkevalgt_niva.pdf

Brandtzæg mfl.(2010): *Mosvik og Inderøy. Utredning om kommunesammenslåing*, Bø i Telemark: Telemarksforskning. TF-rapport nr. 264

Grong kommune (2014): *Investeringsbudsjett*

Gundersen, F. og Juvkam, D. (2013): *Inndelinger i senterstruktur, sentralitet og BA-regioner*. Oslo: NIBR. NIBR-rapport 2013:1.

Høylandet kommune (2014) *Investeringsbudsjett*

Kommuneloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-09-25-107>

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2014a): *Meldingsdel i kommuneproposisjonen 2015 (Prop. 95 S). Kommunereform*. http://www.regjeringen.no/pages/38649362/Meldingsdel_kommunereform_og_vedlegg.pdf

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2014b). *Delrapport fra ekspertutvalg. Kriterier for god kommunestruktur*. (Link:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kmd/komm/rapporter/kriterier_for_god_kommunestruktur_rettet.pdf

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2014c): *Kommuner og pensjonskostnader*.

<https://www.regjeringen.no/nb/tema/kommuner-og-regioner/kommuneokonomi/kommuner-og-pensjonskostnader/id746942/>

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2014d). *Sluttrapport fra ekspertutvalg. Kriterier for god kommunestruktur*. (Link:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kmd/komm/rapporter/kriterier_for_god_kommunestruktur_sluttrapport.pdf)

Lierne kommune (2014): *Investeringsbudsjett 2015*

Lund og Brygefjell (2015) *Kommunenes kraftinntekter ved en kommunereform*

Namsskogan kommune (2014): *Investeringsbudsjett 2015*

Røyrvik kommune (2014): *Investeringsbudsjett 2015*

Spilling, O.R. (2006): *Entreprenørskap på Norsk*. Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.

Statistisk sentralbyrå (www.ssb.no)

Statistisk sentralbyrå: *Kostra*. Link: <http://www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra/>

Stortinget: *Innstilling 300 S (2013-2014)*. <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Innstillinger/Stortinget/2013-2014/inns-201314-300/4/>

Storingsproposisjon 95 S (2014): *Meldingsdel i kommuneproposisjon 2015. Kommunereform*

